

BAEM

**BATI AKDENİZ BÖLGESİ
BİLGİ ALIŞVERİŞ TOPLANTILARI (BAV)
ve
BÖLGE ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİ
2009 YILI FAALİYETLERİ**

**09-11 Şubat 2010
AFYONKARAHİSAR**

ÖNSÖZ

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (BATEM), Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı, kamu yararına çalışan bir kamu tarımsal araştırma kuruluşudur. Kuruluşu 1934'e kadar uzanan Enstitü, farklı konularda görev yapan 5 araştırma Enstitüsünün (Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü, Narenciye Araştırma Enstitüsü, Seracılık Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü, Pamukçuluk Araştırma Enstitüsü) değişik tarihlerde birleştirilerek, en son 2004 yılında da Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü ile Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünün birleştirilmesiyle bugünkü halini almıştır. Halen Enstitü, adları sayılan bu araştırma kuruluşlarının görevlerini sürdürmekte ve sorumluluğunu taşımaktadır.

Çalışma alanları; meyvecilik, sebzeçilik, tarla bitkileri, süs ve tıbbi bitkilerde ıslah, yetiştirme tekniği araştırmaları, bitki koruma, bitki besleme, gıda teknolojisi alanında araştırmalar yapmak, laboratuvar hizmetleri vermek, tarımsal yayım ve eğitim, kontrol ve denetleme hizmetleri vermek, yüksek kademede tohumluk, fidan ve aşığızü üretmektir. Görevlerinden çok kısa bahsettiğimiz BATEM, başta Batı Akdeniz Bölgesi olmak üzere tüm Türkiye'ye hizmet vermektedir.

BATEM, kuruluşundan itibaren Türkiye'nin önemli tarımsal problemlerine çözüm üretmek amacıyla tarımın farklı alanlarında temel ve uygulamalı araştırmalar yaparak, sonuçlarını Türk çiftçisinin hizmetine sunmuştur. Çalışılan bitki tür ve çeşitlerde özellikle; kültürel mirasımız olan genetik kaynakların toplanması, kültüre alınması, ıslahı ve muhafazasına yönelik konularda çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar sonucunda BATEM'de 72 meyve çeşidi, 26 sebze çeşidi, 37 tarla bitkisi çeşidi olmak üzere toplam 135 çeşit tescil ettirilerek üreticinin hizmetine sunulmuştur. Türkiye'de ticarete konu olan birçok meyve, sebze ve tarla bitkilerine ait çeşit BATEM'in tescilli çeşididir.

Bilindiği gibi Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yayım ve Çiftçi arasındaki bağın güçlendirilmesi amacıyla başlattığı çalışmalar sonucunda 2009 belirli Enstitülerimizi koordinatör kuruluş olarak belirlemiştir. Bu görev çerçevesinde Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü sorumluluk alanı olarak belirlenen Antalya, Burdur, Denizli ve Isparta illerinde Bilgi Alış Verişi (BAV) toplantılarının düzenlemekte ve raporlarının hazırlamaktadır.

BAV toplantılarının amacını; Bakanlığımızın araştırma, yayım ve eğitim görevlerini yerine getiren kuruluşlar arasındaki işbirliğini etkin hale getirmek, çiftçi sorunlarını çözüm bulmak üzere araştırma enstitülerine iletmek, bulunan çözümlerin çiftçilere ulaştırılmasını sağlamaktır.

Bu amaçlar doğrultusunda Enstitümüz ile ilgili İl Müdürlükleri arasındaki işbirliğini sağlamak üzere İl müdürlükleri ile belirli periyotlarda toplantılar düzenlenmiş, bölgelerdeki sorunlar belirlenmiş, bu sorunların çözümüne yönelik seminer ve eğitim programları düzenlenmiştir. Ayrıca, Bölgesel işbirliği çerçevesinde Batı Akdeniz bölgesinde yer alan Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü, Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü ve Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri ile işbirliği yapılmış ve bölge çiftçisinin sorunlarının çözümler bulunmaya çalışılmaktadır.

Kurumlar arasındaki bu işbirliği bölge çiftçisine en iyi hizmeti vermek ve üretimde karşılaştıkları sorunların çözümü doğrultusunda artarak devam edecektir.

Dr. Suat YILMAZ
Enstitü Müdürü

HAZIRLAYANLAR

Metin KAYA

M. Ali ÇELİK YURT

Kadir BENGÜ

Ertuğrul TAŞTEKİN

Aytekin AKTAŞ

A. Fikret FIRAT

Nejmettin KAYA

Betül SAYIN

ENSTİTÜ İDARECİLERİ

Dr. Suat YILMAZ

Enstitü Müdürü

Musa KUZGUN

Teknik Müdür Yardımcısı

Dr. Kezban YAZICI

Teknik Müdür Yardımcısı

Mehmet ÖTEN

İdari Müdür Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

1. BATI AKDENİZ BÖLGESİ BİLGİ ALIŞVERİŞ (BAV) 2009 YILI FAALİYETLERİ 6

1.1. GİRİŞ..... 6

1.2. DÜZENLENEN TOPLANTILAR..... 6

1.2.1. Antalya BAV Toplantısı 6

1.2.2. Isparta (Eğirdir) BAV Toplantısı 8

1.2.3. Denizli BAV Toplantısı 9

2. BATI AKDENİZ BÖLGESİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİ VE 2009 YILI FAALİYETLERİ 11

2.1. BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ 11

2.1.1. GİRİŞ 11

2.1.2. KONUMU 11

2.1.3. KURULUŞ AMAÇLARI..... 12

2.1.3.1. Araştırma 12

2.1.3.2. Deneme ve kontrol hizmetleri..... 12

2.1.3.3. Üretim faaliyetleri 12

2.1.3.4. Laboratuvar hizmetleri..... 12

2.1.3.5. Danışmanlık hizmetleri 12

2.1.3.6. Uygulamalı eğitim, yayın ve yayım faaliyetleri 12

2.1.4. İDARİ YAPI 12

2.1.4.1. Personel Durumu..... 13

2.1.4.2. Teknik Bölümler ve Yapılan İşler 14

2.1.4.2.1. Bitki Besleme Bölümü 14

2.1.4.2.2. Bitki Koruma Bölümü 15

2.1.4.2.3. Gıda, Tıbbi ve Süs Bitkiler Bölümü 16

2.1.4.2.4. İşletme Bölümü 18

2.1.4.2.5. Meyvecilik Bölümü 18

2.1.4.2.6. Sebzeçilik Bölümü 20

2.1.4.2.7. Tarla Bitkileri Bölümü 22

2.1.4.2.8. Tarımsal Yayım ve Ekonomi Bölümü 23

2.1.5. BATEM'İN TESCİLLİ TÜR VE ÇEŞİTLERİ 24

2.1.5.1. Meyvecilik Bölümü Tescilli Çeşitler 24

2.1.5.1.1. Portakallar 26

2.1.5.1.2. Limonlar 27

2.1.5.1.3. Mandarinler..... 28

2.1.5.1.4. Altıntoplar..... 29

2.1.5.1.5. Avokadolar 29

2.1.5.1.6. Narlar 30

2.1.5.1.7. Yenidünyalar 31

2.1.5.1.8. Pikan cevizleri 32

2.1.5.2. Sebzeçilik Bölümü Tescilli Çeşitler 32

2.1.5.2.1. Domatesler 32

2.1.5.2.2. Biberler 33

2.1.5.2.3. Patlıcanlar 34

2.1.5.2.4. Hıyarlar 35

2.1.5.2.5. Kavunlar 35

2.1.5.2.6. Taze Fasulye 36

2.1.5.3. Tarla Bitkileri Bölümü Tescilli Çeşitler 36

2.1.5.3.1. Mısırlar 37

2.1.5.3.2. Yerfıstıkları..... 38

2.1.5.3.3. Susamlar 39

2.1.5.3.4. Soya fasulyeleri..... 39

2.1.6. 2009 YILI PROJELERİ 40

2.1.6.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler..... 41

2.1.6.2. 2009 Yılında Devam Eden Projeler.....	41
2.1.7. BATEM 2009 YILI YAYIN VE YAYIM FAALİYETLERİ.....	43
2.1.7.1.Yayımlar.....	43
2.1.7.1.1. Ulusal Yayımlar.....	43
2.1.7.1.2. Uluslararası Yayımlar.....	47
2.1.7.1.3. Kitaplar.....	50
2.1.7.2. 2009 Yılı Yayım Faaliyetleri.....	51
2.1.7.2.1. Kurs ve Eğitimler.....	51
2.1.7.2.1.1. Bakanlık Hizmetiçi Eğitimleri.....	51
2.1.7.2.1.2. Enstitü Tarafından Organize Edilen Eğitimler.....	52
2.1.7.2.1.3. Enstitü Dışında Organize Edilen Eğitimler ve Demonstrasyonlar.....	52
2.1.7.2.1.4. Öğrenci Stajları.....	53
2.1.7.2.2. Seminerler.....	53
2.1.7.2.3. Yazılı ve Görsel Basında Yer Alan Haber ve Demeçler.....	54
2.1.7.2.4. Tanıtım ve Fuar Etkinlikleri.....	56
2.1.7.2.5. Bölge Araştırma Enstitüleri Toplantıları.....	56
2.1.7.2.6. Bilgi Alış Verişi (BAV) Toplantısı.....	56

2.2. AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMA, ÜRETİM VE EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜMÜDÜRLÜĞÜ..... 58

2.2.1.GİRİŞ.....	58
2.2.2. KONUMU.....	58
2.2.3. KURULUŞ AMAÇLARI.....	59
2.2.4. İDARİ YAPI.....	59
2.2.5. 2009 YILI PROJELERİ.....	60
2.2.5.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler.....	60
2.2.5.2. 2009 Yılında Devam Eden Projeler.....	60
2.2.6. 2009 YILI YAYIN VE YAYIM FAALİYETLERİ.....	61
2.2.6.1. Yayımlar.....	61
2.2.6.1.1. Ulusal Yayımlar.....	61
2.2.6.1.2. Uluslararası Yayımlar.....	62
2.2.6.2. Kurs ve Eğitimler.....	62
2.2.6.2.1. İstatistik I 2. Grup Eğitimi.....	63
2.2.6.2.2. Su Ürünleri Geliştirme Projesi” Eğitim Programı.....	63
2.2.6.2.3. Hizmet İçi Eğitim Semineri.....	64
2.2.6.2.4. Kalkan Balığı Yetiştiriciliği Semineri.....	64
2.2.6.2.5. Afrika Tarımsal Kalkındırma Programı: “Eğiticilerin Eğitimi....	64
2.2.6.2.6. İstatistik I 3. Grup Eğitimi.....	65
2.2.6.2.7. Eşleştirme Projesi Toplantısı.....	65
2.2.6.2.8. Kalkan Balığı Yetiştiriciliğinde Çanakkale'nin Özel Yeri (Karasal Alanlarda Kalkan Balığı Yetiştiriciliği).....	66
2.2.6.2.9. Eşleştirme Projesi Toplantısı.....	66
2.2.6.3. Tanıtım Günü.....	66
2.2.6.4. Basında Yer Alan Haber ve Demeçler.....	67
2.2.6.5. Öğrenci Stajları.....	68
2.2.6.6. Yapmış Olduğunuz Deneme ve Demostrasyonlar.....	68
2.2.7. DİĞER ÇALIŞMALAR.....	68
2.2.8. PRATİĞE İNTİKAL ETMİŞ SONUÇLAR.....	68

2.3. EĞİRDİR BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ..... 69

2.3.1. GİRİŞ.....	69
2.3.2. KONUMU.....	69
2.3.3. KURULUŞ AMAÇLARI.....	69
2.3.3.1.Araştırma.....	69
2.3.3.2.Deneme ve Kontrol hizmetleri.....	69
2.3.3.3.Üretim faaliyetleri.....	69
2.3.3.4.Laboratuar hizmetleri.....	69
2.3.3.5.Danışmanlık hizmetleri.....	69
2.3.3.6.Uygulamalı eğitim, yayın ve yayım faaliyetleri.....	69
2.3.4. İDARİ YAPI.....	70

2.3.5. TESCİL EDİLEN VE GELİŞTİRİLEN ÜRÜNLER.....	70
2.3.6. 2009 YILI PROJELERİ	72
2.3.6.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler.....	72
2.3.6.2. 2009 Yılında Devam Eden Projeler.....	72
2.3.7. 2009 YILI YAYIN VE YAYIM AALİYETLERİ.....	74
2.3.7.1. Yayınlar	74
2.3.7.2. 2009 Yılı Yayım Faaliyetleri	76
2.3.7.2.1. Toplantılar	76
2.3.7.2.2. Tanıtım Günü	78
2.3.7.2.3. Fuarı İştirak.....	78
2.3.7.2.4. Tv –Radyo Konuşmaları ve Basın	79
2.3.7.2.5. Öğrenci Stajları.....	79
2.3.8. PRATİĞE İNTİKAL ETMİş SONUÇLAR	80
2.4. EĞİRDİR SU ÜRÜNLERİ ARAşTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ....	81
2.4.1. GİRİş	81
2.4.2. KONUMU	81
2.4.3. KURULUş AMAÇLARI.....	81
2.4.4. İDARİ YAPI	81
2.4.5. 2009 YILI PROJELERİ	82
2.4.5.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler.....	82
2.4.5.2. 2009 Yılında Devam Projeler	82
2.4.6. 2009 YILI YAYIN ve YAYIM FAALİYETLERİ	82
2.4.6.1. Yayınlar	82
2.4.6.1.1. Ulusal Yayınlar	82
2.4.6.1.2. Uluslararası Yayınlar	83
2.4.6.2. Yayınlar	83
2.4.6.2.1. Kurs ve Eğitimler	83
2.4.6.2.1.1. Bakanlık Hizmetiçi Eğitimleri.....	83
2.4.6.2.1.2. Enstitü tarafında Organize Edilen Eğitimler.....	84
2.4.6.2.1.3. Enstitü Dışında Organize Edilen Eğitimler ve	
Demostrasyonlar	84
2.4.6.2.1.4. Öğrenci Stajları	84
2.4.6.2.2. Yazılı ve Görsel Basında Yer Alan Haber ve Demeçler.....	84
2.4.7. PRATİĞE İNTİKAL ETMİş SONUÇLAR	84

1. BATI AKDENİZ BÖLGESİ BİLGİ ALIŞVERİŞ (BAV) 2009 YILI FAALİYETLERİ

1.1. GİRİŞ

BAV toplantılarının amacı; Bakanlığımızın araştırma, yayım ve eğitim görevlerini yerine getiren kuruluşlar arasındaki işbirliğini etkin hale getirmek, çiftçi sorunlarını çözüm bulmak üzere araştırma enstitülerine iletmek, bulunan çözümlerin çiftçilere ulaştırılmasını sağlamaktır.

Bu amaçlar doğrultusunda, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü'nün Enstitümüze vermiş olduğu koordinatör araştırma enstitüsü görevi doğrultusunda, görev alanımıza giren Antalya, Burdur, Denizli ve Isparta illerinde 2009 yılı Bilgi Alış Verişi (BAV) toplantıları düzenlenmiş ve çalışma raporları hazırlanmıştır.

BAV çalışmalarımız kapsamında, 2009 yılı içerisinde Antalya (Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde), Isparta (Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde) ve Denizli (Tarım İl Müdürlüğü) illerinde 3 adet toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantılarda bölgelerdeki sorunlar belirlenmiş, bu sorunların çözümüne yönelik seminer ve eğitimler verilmiştir. Ayrıca, Bölgesel işbirliği çerçevesinde Batı Akdeniz bölgesinde yer alan Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü, Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü ve Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri ile işbirliği yapılmış, ve bölge çiftçisinin sorunlarının çözümler bulunmaya çalışılmıştır.

1.2. DÜZENLENEN TOPLANTILAR

1.2.1. Antalya BAV Toplantısı

BAV toplantılarının birincisi 05.05.2009 tarihinde BATEM Merkez Toplantı Salonunda düzenlenmiştir. Toplantıda bölge illerinden gelen talepler doğrultusunda belirlenen konularında 4 adet seminer verilmiştir (Tablo 1.1).

Tablo 1.1. Antalya BAV Toplantısında Düzenlenen Seminerler

Seminer Konusu	Semineri Veren	Kurumu
Koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekim	Yard.Doç.Dr.Murat ÇANAKÇI	Ak. Üniv. Zir. Fak.
Sulama-Gübreleme	Dr. Cevdet ÖZKAN	BATEM
Narın Geleceği	Dr.Kezban YAZICI	BATEM
Slajlık Mısır Çeşitleri	Mehmet PAMUKÇU	BATEM

Toplantıya BATEM Müdürü, Antalya Tarım İl Müdürü, Denizli Tarım İl Müdür Yardımcısı ve Isparta ÇEY Şube Müdürü ile birlikte toplam 30 teknik eleman katılmıştır.

Katılımcılar tarafından yapılan değerlendirmelerde seminerlerin yanında uygulamaya yönelik konuların arazide uygulamalı yapılması, uzun süreli seminerlerde bir günlük sürenin yetersiz olduğu, uygulama gerektiren konuların ayrıntılı olarak incelenebilmesi için 2 gün olması yönünde görüşler bildirildi ve bu görüşler karar altına alındı.

İller tarafından eksikliği duyulan konular belirlenmeye çalışıldı. Katılımcılar tarafından Kirazlarda geriye doğru ölüm hastalığının (Cytospora kanseri) etmenleri, bulaşma yolları ve mücadelesi, 0900 ziraat kiraz çeşidine alternatif ihracat değeri olan kiraz çeşitleri konularında eğitim ihtiyaçları olduğu dile getirilmiştir. Gelen talepler doğrultusunda bu konularda eğitim yapılması kararlaştırılmıştır. Alınan karar gereği konu uzmanı olan Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile görüşme yapılarak sonucu 30 Haziran 2009 tarihinde eğitimin Eğirdir'de uygulamalı olarak yapılması kararlaştırılmıştır. Toplantının yeri ve tarihi sorumluluk alanındaki illere bildirilmiştir.

1.2.2. Isparta (Eğirdir) BAV Toplantısı

BAV toplantılarının ikincisi 30.06.2009 tarihinde Isparta Eğirdir Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü' nde (E.B.K.A.E.) düzenlenmiştir. Antalya BAV toplantısında alınan karar gereği kiraz konusunda 2 adet seminer verilmiştir (Tablo 1.2).

Toplantıya BATEM Müdürü, BATEM Müdür Yardımcısı, E.B.K.A.E. Müdürü, E.B.K.A.E. Müdür Yardımcısı, Burdur ÇEY Şube Müdürü ve Denizli ÇEY Şube Müdürü ile birlikte toplam 43 teknik eleman katılmıştır.

Bu toplantıda yörede giderek yaygınlaşmakta olan dal kanseri etmeni hakkında enstitüler ve tarım il müdürlüklerinin katılımıyla hastalık etmeninin tespiti ve tedavisi yönünde bilimsel çalışmalar yapıp, pratiğe aktarılabilir veriler elde edilmesi kararlaştırıldı. Ayrıca elmalarda karaleke hastalık etmeninin farklı bölgelerdeki ırklarının tespiti ve uygun ilaçlarla mücadelesi konusunda araştırma yapılması yönünde görüşler belirtildi.

Tablo 1.2. Isparta (Eğirdir) BAV Toplantısında Düzenlenen Seminerler

Seminer Konusu	Semineri Veren	Kurumu
Kirazlarda geriye doğru ölüm hastalığının (Cytospora kanseri) etmenleri, bulaşma yolları ve mücadelesi	Zir. Müh. Yusuf ÖZTÜRK	E.B.K.A.E.
0900 kiraz çeşidine alternatif ihracat değeri olan kiraz çeşitleri	Zir. Yük. Müh. İ. DEMİRTAŞ	E.B.K.A.E.

Toplantıda katılımcılardan yeni sofralık üzüm çeşitleri, bağcılıkta terbiye sistemleri ile hastalık ve zararlılarla mücadele ve kalıntı sorunları konularında eğitim talebi gelmiştir. Ayrıca, bir sonraki toplantının Denizli Tarım İl Müdürlüğünde yapılması kararlaştırılmıştır.

Toplantıda belirtilen eğitim talebi doğrultusunda konu uzmanı olan Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsüyle yapılan görüşmeler yapılarak 24 Eylül 2009 tarihinde Denizli Tarım İl Müdürlüğünde talep edilen konularda bir eğitimin yapılması kararlaştırıldı ve illere bildirildi.

1.2.3. Denizli BAV Toplantısı

BAV toplantılarının üçüncüsü 29.09.2009 tarihinde Denizli Tarım İl Müdürlüğü'nde düzenlenmiştir. Isparta Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde yapılan BAV toplantısında alınan karar gereği üzüm konusunda Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nden davet edilen uzmanlar tarafından 3 adet seminer verilmiştir (Tablo 1.3).

Tablo 1.3. Denizli BAV Toplantısında Düzenlenen Seminerler

Seminer Konusu	Semineri Veren	Kurumu
Yeni Sofralık Üzüm Çeşitleri	Dr. Yıldız DİLLİ	Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü
Bağcılıkta Terbiye Sistemleri	Dr. Fadime ATEŞ	Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü
Hastalık ve Zararlılar, Kalıntı Sorunu	Dr. Soner AKGÜL	Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü

Toplantıya BATEM Müdür Yardımcısı, Denizli İl Müdür Yardımcısı, Antalya İl Müdür Yardımcısı, Burdur ÇEY Şube Müdürü ve Isparta ÇEY Şube Müdürü ile birlikte toplam 38 teknik eleman katılmıştır.

Bu toplantıda yörede giderek yaygınlaşmakta bağcılık konusunda ayrıntılı bilgi verildi. Pazar değeri yüksek olabilecek yeni üzüm çeşitleri tanıtıldı, yetiştirme teknikleri konusunda karşılaşılan sorunlar ve çözümüne yönelik teknik ayrıntılar anlatıldı. Hastalık ve zararlılar konusunda ayrıntılı bilgi verilerek, özellikle kontrollü üretim teknikleri konusuna değinildi. İsmine doğru çeşit, anaç ve kalem temininde yaşanan sorunlar belirtilerek enstitülerin bu konuda

kapasitelerinin artırmalarının önemine değinildi. Ayrıca Yalova-1 çeşidiyle kurulmuş, çivileme aşısı metoduyla Chandler çeşidine dönüştürülmüş ceviz bahçesinde incelemeler yapılmıştır.

Toplantıda katılımcılardan Ceviz yetiştirme teknikleri, yeni ceviz çeşitleri, ceviz hastalık ve zararlıları konularında eğitim talebi gelmiştir. Konu ile ilgili eğitim çalışmasının 2010 yılında yapılması kararlaştırılmıştır.

2. BATI AKDENİZ BÖLGESİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİ VE 2009 YILI FAALİYETLERİ

2.1.BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

2.1.1. GİRİŞ

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, 1933 yılından beri Antalya’da tarımın farklı alanlarında görev üslenen 5 araştırma enstitüsünün değişik tarihlerde birleşmesiyle oluşan bir araştırma kurumudur. En son 26.02.2004 tarihinde Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü ile Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü birleşerek Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM) adını almıştır.

2.1.2. KONUMU

Enstitü arazileri, Antalya Merkez ve Serik ilçeleri arasında yaklaşık 40 km. bir mesafe içerisinde altı ayrı saha üzerindedir. Enstitünün toplam arazi varlığı 4.519 da. olup, Müdürlüğün bulunduğu merkez (Kırcami) birimine olan uzaklıkları ve dağılımları Tablo 2.1.’de belirtilmiştir.

Tablo 2.1: BATEM Arazi Varlığı ve Merkeze Uzaklıkları

Birimler	Merkeze Uzaklığı (km)	Arazi Varlığı (da)
Merkez (Kırcami)	-	204,6
Çallı	6	-
Aksu-1	16	542,9
Aksu-Merkez	20	2.870,9
Kocayatak	32	307,9
Kayaburnu	35	592,7
T O P L A M		4.519

2.1.3. KURULUŞ AMAÇLARI

Enstitünün coğrafi sorumluluk alanı Batı Akdeniz Bölgesi (Antalya, Burdur, İsparta) olmakla birlikte; çalışma konuları ile ilgili olarak ülkesel düzeyde hizmet verilmektedir. Enstitünün görevleri genel başlıklar halinde şöyle sıralanabilir.

2.1.3.1. Araştırma

Meyvecilik, sebzeçilik, tarla bitkileri, süs ve tıbbi bitkilerde ıslah, çeşit geliştirme, yetiştirme tekniği araştırmaları, hasat sonrası fizyolojisi ve muhafazası, genetik kaynakların korunması, bitki koruma, bitki besleme, tarım ekonomisi, gıda teknolojisi, alanlarında araştırma çalışmaları yapmak,

2.1.3.2. Deneme ve kontrol hizmetleri

Bakanlığımız talimatları çerçevesinde Enstitünün çalışma konularına giren her türlü kamu ve özel sektör denemelerini yürütmek, kamu ve özel sektör denemelerini, tohumluk, fide, fidan üretimlerini kontrol etmek,

2.1.3.3. Üretim faaliyetleri

Enstitünün çalıştığı tüm bitki türlerinde nitelikli üretim materyali (tohumluk, fidan, fide, aşı gözü) üretimi, bitki koruma ve bitki beslemeye yönelik organizma üretimi, Enstitünün her türlü gelir getirici kaynağını (bitkisel ürün, bilgi, arazi, sera vb.) kullanarak ürün üretmek ve bunları değerlendirmek,

2.1.3.4. Laboratuvar hizmetleri

Bitki koruma, zirai karantina, moleküler biyoloji, doku kültürü, bitki besleme ve gıda teknolojisi vb. alanlarında kamu ve özel sektöre laboratuvar hizmetleri vermek,

2.1.3.5. Danışmanlık hizmetleri

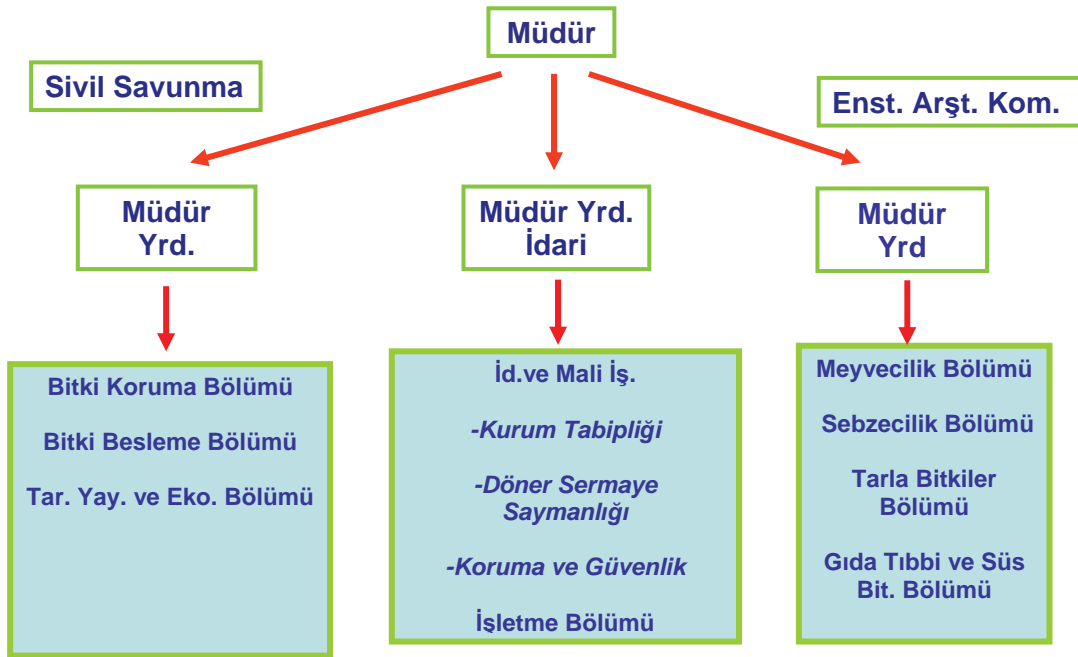
Çalışma konularına giren tüm hususlarda teknik danışmanlık hizmetleri vermek,

2.1.3.6. Uygulamalı eğitim, yayım ve yayım faaliyetleri

Enstitünün çalışma konuları ile ilgili bölgesel, ülkesel ve uluslar arası teknik personel ve çiftçi eğitimlerine katılmak, kongre, konferans, toplantı düzenlemek veya katılmak, araştırma sonuçlarını her türlü yayım yöntemini kullanarak (yazılı ve görsel materyaller, üretici toplantıları, demonstrasyonlar, tanıtım günleri vb.) ilgili kesimlere aktarmak,

2.1.4. İDARİ YAPI

Enstitü Müdürlüğü bünyesinde; ikisi teknik biri idari üç Müdür Yardımcılığı, Teknik ve İdari Bölümler ile Döner Sermaye Saymanlığı ve Sivil Savunma Amirliği birimleri bulunmaktadır. Müdürlüğümüzün idari yapılanmasının şeması aşağıda gösterilmiştir.

Enstitümüz Teşkilatlanma Şeması

2.1.4.1. Personel Durumu

BATEM bünyesinde aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, çoğu akademik kariyer sahibi 90 mühendis, 1 biyolog, 16 tekniker-teknisyen, 1 tıp doktoru, 11 idari memur, 35 koruma ve güvenlik görevlisi ve 144 tarım işçisi olmak üzere toplam 298 personel çalışmaktadır (Tablo 2.2).

Tablo 2.2. BATEM Personel Durumu

Müdür		1	
Müdür Yardımcıları		3	
Teknik	Mühendis (Not: Müdür ve Müdür Yardımcıları da eklenmiştir)	Doçent	1
		Doktora	22
		Yüksek Lisans	33
		Lisans	34
	Biyolog	1	
Teknisyen-Tekniker-Laborant		16	
TOPLAM Teknik Personel		107	
İdari	Sağlık	1	
	Koruma ve Güvenlik	35	
	Yardımcı Hizmetler Memurları (Tek.Yard.)	1	
	Genel İdari Hizmetler Memurları	10	
Toplam İdari Personel		47	
Daimi İsci		144	
TOPLAM		298	

2.1.4.2. Teknik Bölümler ve Yapılan İşler

2.1.4.2.1. Bitki Besleme Bölümü

Bölümün çalışma konuları: Enstitünün çalışma konularına giren bitki türlerinde; bitki besleme araştırma çalışmaları yapmak, bölgesel ve ülkesel düzeyde laboratuvar (yaprak, toprak, su, organik madde, gübre analiz) hizmetlerinin vermektir

Bölüm laboratuvarlarında, toprak analizleri (pH, Tuz, Kireç, Bünye, Ca, Mg, K, P, Na, Zn, Mn, Fe, Cu, B, organik madde), yaprak analizleri (N, P, Ca, Mg, K,Na,Mn, Zn, Fe, Cu, B), gübre, torf ve organik materyal analizleri (N, P, Ca, Mg, K, Na, Mn, Zn, Fe, Cu, B) yapılmaktadır. Bu analizler sonucunda hazırlanan gübreleme raporları doğrultusunda bilinçli gübre kullanımının yaygınlaşması sağlanmaktadır. Laboratuvarlar Tarım Bakanlığı tarafından kimyasal gübre analizlerini yapmak üzere yetkilendirilmiştir. Böylece, gübre analizleri ile piyasada adına doğru gübre satışının yapılmasına katkıda bulunmaktadır

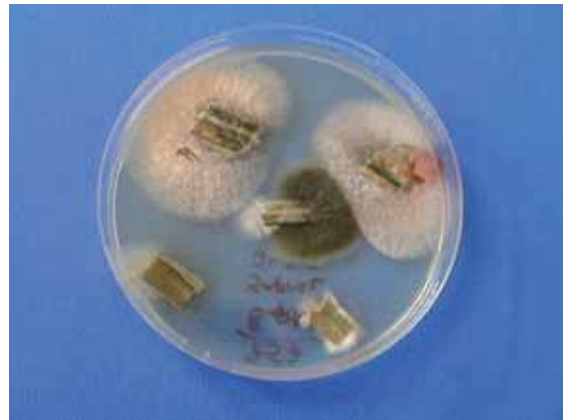
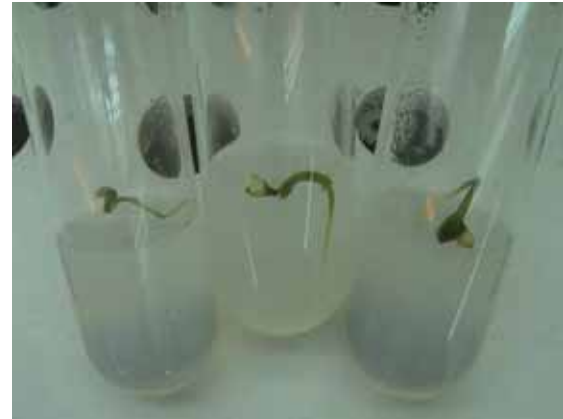
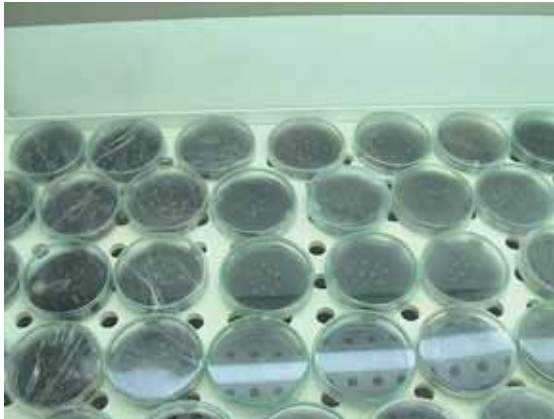

2.1.4.2.2. Bitki Koruma Bölümü

Bölümün çalışma konuları: Enstitünün çalışma konularına giren bitki türlerinde bitki koruma ve biyolojik mücadele araştırmaları yapmaktır. Bakanlık tarafından verile görev doğrultusunda, biyolojik mücadele laboratuvarlarında, turunçgillerde ana zararlı olan Turunçgil unlubitine karşı faydalı böceklerden predatör *Cryptolaemus montrouzieri* ve parazitoid *Leptomastix dactylopii* üretimini gerçekleştirmektedir.

Bu bölüm koordinatörlüğünde Birleşmiş Milletler Sanayi ve Kalkınma Organizasyonunun (UNIDO) desteğinde “Türkiye Örtü Altı Sebze ve Kesme Çiçek Sektörlerinde Metil Bromid (MeBr) Kullanımının Sonlandırılması Projesi” yürütülmüştür. Proje çerçevesinde Türkiye’de örtü altı sektöründe yoğun olarak kullanılan MeBr in kullanımı 2006 yılı itibariyle tamamen sonlandırılmıştır. Çevre (özellikle ozon tabakası) ve insan sağlığına önemli zararları olan MeBr’ün yerine, Enstitümüzce Türkiye şartlarına uygun alternatifler geliştirilmiş ve uygulamaya aktarılmıştır. Sebze sektöründe kullanılan alternatifler; iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, solarizasyon, solarizasyon+düşük doz kimyasal uygulamaları, topraksız kültür, aşılı fide, buharla siterilizasyon, bio-fumigasyon, ve kompost uygulamaları şeklinde sıralanabilir. Çiçek sektöründe ise; farklı kimyasal uygulamaları, topraksız kültür, buharla sterilizasyon ve kompost kullanımı alternatifleri tavsiye edilmiştir..

Bölümde, Viroloji, Mikoloji, Bakteriyoloji, Entomoloji, Nemotoloji, Mikrobiyoloji ve Moleküler Biyoloji olmak üzere 7 adet laboratuvar faaliyet göstermektedir.

2.1.4.2.3. Gıda, Tıbbi ve Süs Bitkiler Bölümü

Gıda teknolojisi alanında temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak bu bölümün görevleri arasındadır. Bölümde gerçekleştirilen geleneksel Antalya turunçgil kabuk reçelleri üretimi ile hem üretim teknolojisi hem de kalite kriterleri açısından sektöre öncülük etmiş ve kalite standartlarının oluşmasında öncülük görevi üstlenmiştir.

Bölümün bir diğer ana çalışma konusu; açık alan ve örtüaltında, kesme çiçek, iç ve dış mekan süs bitkileri, doğal bitkiler, çiçek soğanları ve tıbbi bitkiler konularında, ıslah, üretim ve yetiştirme tekniği çalışmaları yapmaktır. Ayrıca, doğal süs ve tıbbi bitkilerin yerinde korunması, kültüre alınması ve geliştirilen çeşitlerin sektöre kazandırılmasıdır.

Ayrıca, DPT destekli proje ile yapımına başlanan ve tüm Türkiye'ye hizmet verecek olan Tıbbi ve İtri Bitkiler Laboratuvarı kuruluşunu tamamlamak üzere.

2.1.4.2.4. İşletme Bölümü

Enstitünün çalışma konularına paralel olarak üretim ve araştırma faaliyetlerini yürütmektedir. Enstitüde geliştirilen yeni teknik ve teknolojilerin pratiğe aktarılmasında önemli rol üstlenmektedir. Bölümde,1992 yılından bu güne kadar 400.000 adet virüsten ari turunçgil fidanı üretilmiştir. Bu fidanlarla yaklaşık 16.000 da alanda turunçgil bahçesi tesis edilmiş ve bu alanlarda virüs hastalıklarının neden olduğu verim kayıpları önlenmiştir.

2.1.4.2.5. Meyvecilik Bölümü

Bölümün amacı; Seleksiyon, melezleme ve yapay mutasyon gibi ıslah yöntemleri kullanılarak, subtropik ve ılıman iklim meyvelerinde yeni çeşitlerin geliştirilmesi, modern yetiştirme tekniklerine yönelik çalışmalar ile adaptasyon çalışmaları yapmak, turunçgillerde virüs ve virüs benzeri hastalıklardan temiz kaynak materyal üretimi ve bazı meyve türlerinde genetik kaynakları muhafaza etmektir.

Turuçgillerde seleksiyon, sertifikasyon ve çeşit geliştirme projesi 1987 yılında Bölümde başlatılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda; 10 çeşide ait 136 birey selekte edilmiş olup 6 adet limon, 4 adet mandarin, 8 adet portakal olmak üzere toplam 18 adet turunçgil tipi seçilmiştir. Turunçgillerde portakalda 7, mandarinde 12, limonda 4, altın topta 5, bergamot ve kamkatta 1'er olmak üzere toplam 30 adet çeşit tescil ettirilmiştir. Bunlar arasında Washigton Navel, Valencia, İnterdonato, Karalimon ve Star Ruby gibi çok bilinen çeşitlerde yer almaktadır.

Türkiye'de ilk virüs ve virüs benzeri hastalıklardan temiz turunçgil aşı gözü ve sertifikalı fidan üretim çalışmaları 1987 yılında FAO destekli bir proje Bölümde başlatılmıştır. İlk virüsten ari aşı gözü fidan üretimi 1992 yılında gerçekleştirilmiştir.

Bölümde, yürütülen ıslah çalışmaları sonucunda üstün özellik gösteren 4 adet yumuşak çekirdekli, tatlı, koyu kırmızı daneli ve kabuklu, bol sulu ve iri daneli nar çeşit adayları belirlenip; BATEM ESİNNAR, BATEM YILMAZNAR, BATEM ONURNAR ve BATEM HİCRANNAR isimleri verilerek 2009 yılında tescil ettirilmiştir. Enstitüce tescil ettirilen nar

çeşitleri arasında Hicaznar nar çeşidi Türkiye’de üretiminin %80’ini oluşturmaktadır ve ihracatı yapılan en önemli nar çeşididir.

Türkiye’de Avokado ile ilgili ilk çalışmalar Enstitüde 1970’li yıllarda FAO aracılığı ile 4 önemli ticari çeşit (Fuerte, Hass, Bacon ve Zutano)’in getirilmesiyle başlamıştır. Yıllar içerisinde yapılan çalışmalar sonucunda 7 önemli ticari çeşit (Fuerte, Hass, Bacon, Zutano, Pinkerton, Wurtz ve Ettinger), 4 anaç çeşidi (Mexicola, Duke, Topa Topa, *Persea nubigena*,) Enstitü adına tescil ettirilmiştir.

2.1.4.2.6. Sebzeçilik Bölümü

Bölümün amacı; Örtüaltında Sebzeçiliği alanında; ıslah, yetiştirme teknikleri, sera teknolojileri ve gen kaynaklarının muhafazası konusunda araştırma çalışmaları yürütmektir. Bu bölümde üretilen çok sayıda yenilik ve teknolojiler üreticilerimize intikal ettirilmiştir.

Türkiye’de ilk topraksız kültür çalışmaları bölümde başlatılmıştır. Önemli bir yetiştirme tekniklerinden olan solarizasyon ve malçlama Enstitümüz tarafından ülkemize tanıtılmıştır.

Türkiye’de sebzelerde ilk hibrit geliştirme çalışmaları 1970’li yıllarda BATEM’de başlatılmış olup, ilk yerli kavun, hıyar, domates ve biber hibrit çeşitleri üreticilerin hizmetine sunulmuştur.

Şu ana kadar Enstitüde yürütülen ıslah programları sonucunda; 6 domates, 6 biber, 4 hıyar, 7 kavun, 2 patlıcan ve 1 fasulye çeşidi olmak üzere toplam 26 sebze çeşidi geliştirilerek, tescil ettirilmiştir. Bunlardan 12 adedinin özel sektöre satışları yapılmıştır. Bölümün ıslah ettiği standart bir sivri biber çeşidi olan **Sera Demre-8** Türkiye örtüaltı sivri biber üretiminin %70-80’ine hakim durumdadır.

“Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği” projesi kapsamında, proje ortağı özel bir firmalar tarafından, Enstitümüzden

satın alınan nitelikli hatlardan yola çıkarak geliştirilen hıyar (Ayer 187 F1) , Kavun (Canay F1) ve biber (Çakır F1) çeşitleri piyasaya sunulmuştur

2.1.4.2.7. Tarla Bitkileri Bölümü

Bölümün amacı; araştırma konusu bitkilerde ıslah, yetiştirme teknikleri (uygun ekim nöbeti, gübreleme, ekim zamanı, ekim sıklığı, ekim yöntemi) ve gen kaynaklarının muhafazası konularında araştırma çalışmaları yapmaktır. Ayrıca, geliştirilen çeşitlerin elit ve orijinal kademede tohumluklarını üretmek, yürütülen çalışmaların sonuçlarını makale, teknik bülten ve çiftçi broşürleri şeklinde yayınlamaktır.

Enstitüde, hibrit mısır çeşitlerinin ıslahı 1982 yılında başlamıştır..Günümüze kadar Enstitüde geliştirilip tescil ettirilen ve üretim izni alınan 9 çeşit ve çeşit adayı, yapılan 1 yıllık veya 5 yıllık protokoller ile 7 özel firmaya üretim hakları devredilmiştir. Enstitünün geliştirdiği çeşitlerin piyasaya sürülmesi sonucunda, yerli hibrit mısır tohum kullanımı 4 yıl öncesine göre yaklaşık 20 kat artmıştır.

Bölümde geliştirilip tescil ettirilen Karaçay ve Side (BATEM-7252) çeşitleri yüksek silaj verimine sahiptir. Geliştirilen bu çeşitler Türkiye silajlık mısır ortalamasından (2.5 ton/da) yaklaşık 3-4 kat fazla verim performansına (7-10 ton/da) sahiptir. Bu çeşitler genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) kullanılmadan, klasik ıslah metotları ile geliştirilmiştir.

“Ülkesel Soya Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları” kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda 4 soya çeşidi tescil ettirilerek üreticilerin hizmetine sunulmuştur.

Yerfıstığına; şu ana kadar 5 adet fıstık çeşidi tescil ettirilmiş olup, bunlardan NC-7 çeşidi toplam fıstık üretiminin %70-80'nini oluşturmaktadır.

Susamda, 4 adet susam çeşidi tescil ettirilmiştir. Bunlardan Muganlı 57 üreticiler tarafından en fazla tercih edilen çeşitlerin başında gelmekte olup piyasanın %70-80'ine hakimdir.

2.1.4.2.8. Tarımsal Yayın ve Ekonomi Bölümü

Bölümün görevleri arasında; tarım ekonomisi disiplini dalında araştırmalar yapmak, tarımla ilgili istatistik bilgileri toplamak ve değerlendirmek, hizmet içi eğitim çalışmaları ve

bilimsel toplantılar düzenlemek, tarımsal konularda yayın ve yayım çalışmaları yapmak, tanıtım amaçlı fuar ve sergilere katılmak, Enstitü staj programlarını hazırlamak ve yürütmek, Enstitü web sitesinin yönetilmesi ve hakemli olarak çıkarılan “DERİM” dergisinin yönetimi ve yayım işlerini organize etmek ve Enstitünün kütüphane hizmetlerini yürütmek yer almaktadır.

2.1.5. BATEM'İN TESCİLLİ TÜR VE ÇEŞİTLERİ

BATEM'de kurulduğu yıldan beri çalışma alanına giren birçok türde ıslah çalışmaları sonucu yeni çeşitler geliştirmiş ve üreticinin hizmetine sunmuştur. Bu çalışmalar sonucunda **BATEM'de 72 meyve çeşidi, 26 sebze çeşidi, 37 tarla bitkisi çeşidi olmak üzere toplam 135 çeşit tescil ettirilerek üreticinin hizmetine sunulmuştur.** Türkiye'de ticarete konu olan birçok meyve, sebze ve tarla bitkilerine ait çeşit BATEM'in tescilli çeşididir. Bu çeşitler sayesinde Ülkemiz birçok meyve tür ve çeşidini ithal eder konumda iken ihraç eder duruma gelmiştir. Bu süreçte Enstitümüzün hem bölge hem de ülke üreticisine ve dolayısıyla Türk Tarımına büyük katkıları olmuştur.

2.1.5.1. Meyvecilik Bölümü Tescilli Çeşitler

BATEM Meyvecilik bölümünde yürütülen çalışmalar sonucunda portakalada 7, limonda 4, mandarinde 12, altıntopta 5, bergamotta 1, kamkatta 1, yenidünyada 5, avokadoda 7, narda 16, pıkan cevizinde 3, Trabzon hurmasında 2 ve zeytinde 1 olmak üzere toplam 72 çeşit ıslah edilmiştir (Tablo 2.4). Türkiye meyveciliğine yeni çeşitler kazandırmak amacıyla çalışmalarımız olanca hızıyla devam etmektedir. Islah edilen çeşitlerimizle ilgili ayrıntılı bilgiler web sayfamızda yer almaktadır (www.batem.gov.tr)

Tablo 2.4. Meyvecilik Bölümü Tescilli Çeşitler

Ürün Türü	Tescil Ettirilen Çeşit Adı	Tescil Yılı	Entitütü Adına Kayıt Tarihi
YENİDÜNYA	Akko XIII	03.05.1990	2006
	Hafif Çukurgöbek	03.05.1990	2008
	Gold Nugget	03.05.1990	2006
	Sayda	03.05.1990	2006
	Tanaka	03.05.1990	2008
ZEYTİN	Tavşan Yüreği	03.05.1990	2006
PİKAN CEVİZİ	Choctaw	03.05.1990	2008
	Mahan	03.05.1990	2008
	Wichita	03.05.1990	2008
ALTINTOP	Henderson	03.05.1990	2006
	Marsh Seedless	03.05.1990	2006
	Redblush	03.05.1990	2006
	Rio Red	03.05.1990	2006
	Star Ruby	03.05.1990	2006
LİMON	Interdonato	03.05.1990	2006
	Karalimon	03.05.1990	2006
	Kıbrıs	03.05.1990	2006
	İtalyan Memeli (Demre Dikensiz)	03.05.1990	2006
MANDARİN	Fortune	03.05.1990	2007
	Fremont	03.05.1990	2007
	Klemantin Fino	03.05.1990	2008
	Lee	03.05.1990	2006
	Nova	03.05.1990	2006
	Okitsu Wase	03.05.1990	2006
	Robinson	03.05.1990	2006
	Satsuma Clansellina	03.05.1990	2007
	Satsuma Silverhill	03.05.1990	2008
	Yerli Apireno	03.05.1990	2008
	Kara	03.05.1990	2006
Fairchild	03.05.1990	2006	

PORTAKAL	Finike Yerli	03.05.1990	2006
	Navelina	03.05.1990	2006
	Washington Navel	03.05.1990	2006
	Valencia	03.05.1990	2007
	Alanya Dilimli	03.05.1990	2006
	Moro	03.05.1990	2006
	Yafa 45-A	03.05.1990	2006
BERGAMOT	Yerli A-41	03.05.1990	2006
KAMKAT	Nagami (Oval)	03.05.1990	2006
TRABZON HURMASI	Fuyu	03.05.1990	2008
	Hachiya	03.05.1990	2008
AVOKADO	Bacon	03.05.1990	2006
	Füerte	03.05.1990	2006
	Hass	03.05.1990	2006
	Zutano	03.05.1990	2006
	Ettinger	03.05.1990	2006
	Wurtz	03.05.1990	2006
	Pinkerton	03.05.1990	2006
NAR	Fellahyemez (01 N 04)	03.05.1990	2006
	Ekşilik (01 N 07)	03.05.1990	2006
	07 N 01	03.05.1990	2006
	Ernar (07 N 03)	03.05.1990	2006
	07 N 04	03.05.1990	2006
	Hicaznar	03.05.1990	2006
	07 N 10	03.05.1990	2006
	07 N 13	03.05.1990	2006
	07 N 14	03.05.1990	2006
	07 N 15	03.05.1990	2006
	Katırbaşı	03.05.1990	2006
	Aşınar	03.05.1990	2006
	BATEM Esinnar	08.04.2009	2009
	BATEM Hicrannar	08.04.2009	2009
	BATEM Yılmaznar	08.04.2009	2009
BATEM Onurnar	08.04.2009	2009	

Tablo 2.5. Meyvecilik Bölümü Tescilli Anaç Çeşitleri

Ürün Türü	Tescil Ettirilen Anaç Adı	Tescil Yılı	Entitütü Adına Kayıt Tarihi
AVOKADO	Duke	03.05.1990	2006
	Mexicola	03.05.1990	2006
	Persea Nubigena	03.05.1990	2006
	Topa topa	03.05.1990	2006
TURUNÇ	Yerli	03.05.1990	2007
SİTRANJLAR	Carrinzo	03.05.1990	2007
	Troyer	03.05.1990	2007
PİKAN CEVİZİ	Burket	03.05.1990	2008

Turunçgil ıslah çalışmalarında en büyük hedef, pazarda her dönem ürün bulundurulabilecek şekilde çeşit geliştirmektir. Enstitümüz tarafından geliştirilen Turunçgil çeşitleri ile yaklaşık 8 ay üretim yapılmakta ve pazara ürün arz edilebilmektedir. Turunçgil Tür ve Çeşitlerinin Olgunlaşma Zamanları Tablo 2.6' da görülmektedir.

Tablo 2.6. Turunçgil Tür ve Çeşitlerinin Olgunlaşma Zamanları

ÇEŞİTLER	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
Bazı Önemli Portakal Çeşitleri									
Navelina									
Was. Navel									
Moro									
Yafa									
Valencia									
Bazı Önemli Mandarin Çeşitleri									
Okitsu Wase									
Owari									
Klemantin									
Robinson									
Nova									
Yerli									
Fortune									
Bazı Önemli Limon Çeşitleri									
İnterdonato									
Kıbrıs									
İtalyanMemeli									
Karalimon									
Bazı Önemli Altıntop Çeşitleri									
Star Ruby									
Rio Red									
Redblush									

2.1.5.1.1. Portakallar

NAVELİNA

WASHINGTON NAVEL

MORO

TAROCCO

YAFA 45-A

VALENCIA LATE

2.1.5.1.2. Limonlar

INTERDONATO

KIBRIS

KÜTDİKEN

KARALİMON

2.1.5.1.3.Mandarinler

OKİTSU WASE

CLAUSELLİNA

SATSUMA OWARİ

KLEMANTİNA FİNA

ROBİNSON

LEE

FREMONT

YERLİ APİRENO

MİNNEOLA TANJELO

FORTUNE

2.1.5.1.4. Altıntoplar

RED BLUSH

RİO RED

STAR RUBY

MARSH SEEDLESS

2.1.5.1.5. Avokadolar

Ülkemizde ticari anlamda yetiştiriciliği yapılan avokado çeşitleri Enstitümüz tarafından Türk tarımına kazandırılmıştır. Mevcut çeşitlerimiz ile yaklaşık 10 ay üretim yapılmakta ve pazara ürün arz edilebilmektedir. Avokado çeşitlerinin olgunlaşma zamanları Tablo 2.7' da görülmektedir.

Tablo 2.7. Avokado Çeşitlerinin Olgunlaşma Zamanları

ÇEŞİTLER	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Ettinger										
Zutano										
Bacon										
Fuerte										
Hass										

BACON

FUERTE

ZUTANO

HASS

2.1.5.1.6. Narlar

Tablo 2.8. Nar Çeşitlerinin Bazı Kalite Kriterleri ve Olgunlaşma Zamanları

Çeşitler	Tat	Yeme Kalitesi	Çekirdek Sertliği	Hasat Dönemi
B.Yılmaznar	Mayhoş	Mükemmel	Yumuşak	Erkenci
Esinnar	Tatlı	Mükemmel	Yumuşak	Orta Mevsim
B.Hicrannar	Tatlı	Mükemmel	Yumuşak	Orta Mevsim
B.Onurnar	Ekşi	Mükemmel	Yumuşak	Orta Mevsim
Hicaznar	Mayhoş	Mükemmel	Orta Sert	Geçci

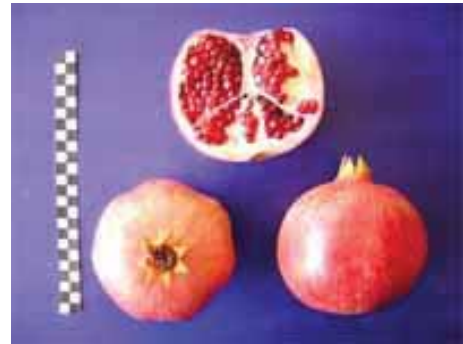
BATEM YILMAZNAR

BATEM ESİNNAR

BATEM HİCRANNAR

HİCAZNAR

2.1.5.1.7. Yenidünyalar

SAYDA

GOLD NUGGET

AKKO XIII

AKKO XIII (Salkım meyve)

2.1.5.2.8. Pikan cevizleri

2.1.5.2. Sebzeçilik Bölümü Tescilli Çeşitler

Enstitümüzde örtüaltı sebze yetiştiriciliği için 1970'li yılında başlayan ıslah çalışmaları sonucunda, domateste 6, biberde 6, patlıcanda 2, hıyarda 4, kavunda 7 ve taze fasulyede 1 olmak üzere toplam 26 adet çeşit ıslah edilerek Türk tarımının hizmetine sunulmuştur (Tablo: 2,9). Islah edilen çeşitlerimizle ilgili ayrıntılı bilgiler web sayfamızda yer almaktadır (www.batem.gov.tr). BATEM olarak hedefimiz üreticinin istediği yüksek verimli, hastalık ve zararlılara dayanıklı, piyasa şartlarının istediği kalitede meyve veren hibrit çeşitlerin elde edilmesini sağlamaktır.

2.1.5.2.1. Domatesler

BATEM ÖZÇELİK

SİMGE F1

CEYDA F1

2.1.5.2.2. Biberler

SERADEMRE 8

KUŞAK F1

DURU 16

ENDE F1

FIRAT F1

YAĞIZ F1

2.1.5.2.3. Patlıcanlar

ÇAKILDAK 78

KARADAYLAK F1

2.1.5.2.4. Hiyarlar

PALDIM F1

HIZIR F1

EKİZ F1

AGAM F1

2.1.5.2.5. Kavunlar

ÇUMRA F1

ÖZTÜRK F1

2.1.5.2.6. Taze Fasulye

ÖZAYŞE

Tablo 2.9. Sebzeçilik Bölümü Tescilli Çeşitler

Tür Adı	Çeşit Adı	Tescil Yılı
DOMATES	Simgе F1	01.11.1995
	Yazgı F1	11.08.1999
	Ecem F1	09.11.2000
	Ceyda F1	09.11.2000
	Nurşen F1	09.11.2000
	Batem Özçelik F1	15.02.2006
BİBER	Ende F1	01.11.1995
	Yağız F1	01.11.1995
	Kuşak F1	01.08.1999
	Fırat F1	01.11.1995
HIYAR	Hızır F1	09.11.2000
	Agam F1	01.11.1995
	Paldım F1	11.08.1999
	Ekiz F1	01.11.1999
PATLICAN	Karadaylak F1	11.08.1999
	Çakıldak F1	11.08.1999
KAVUN	Çoşkun F1	01.11.1995
	Dirgit F1	01.11.1995
	Valibey F1	13.03.2002
	Gelendos F1	13.03.2002
	Çumra F1	13.03.2002
	Öztürk F1	01.11.1995
BİBER	Doru 16	06.04.1984
	Serademre 8	01.04.1994
TAZE FASULYE	Özayşe	05.04.1995
KAVUN	Ananas	26.04.1984

2.1.5.3. Tarla Bitkileri Bölümü Tescilli Çeşitler

Tarla Bitkileri bölümümüzdeki ıslah çalışmalarını 5 farklı bitki türünde devam etmektedir. Günümüze kadar yürütülen ıslah çalışmalarını sonumda mısırdaki 15, yarfıstığındaki 5, susamda 4, soyada 4 ve sorgumda 9 olmak üzere toplam 37 çeşit ıslah edilmiştir (Tablo 2.10). ıslah edilen çeşitlerimizle ilgili ayrıntılı bilgiler web sayfamızda yer almaktadır (www.batem.gov.tr)

2.1.5.3.1. Mısırlar

2.1.5.3.2. Yerfıstıkları

2.1.5.3.3. Susamlar

BAYDAR 2001

GÖLMARMARA

MUGANLI-57

ÖZBERK-82

2.1.5.3.4. Soya fasulyeleri

MITCHELL

ATAEM-7

Tablo 2.10. Tarla Bitkileri Bölümü Tescilli Çeşitler

Tür Adı	Çeşit Adı	Tescil Yılı
Mısır (MKK Dayanıklı)	KARAÇAY	2005
Mısır (MKK Dayanıklı)	GÖZDEM	2005
Mısır (MKK Dayanıklı)	ÖZGEM	2007
Mısır (MKK Dayanıklı)	SİDE	2007
Mısır (Silajlık)	BATEM BURAK	2008
Mısır (Silajlık)	BATEM ŞAFAK	2008
Mısır (Silajlık)	BATEM EFE	2009
Mısır (Patlak Mısır)	ANT-CİN-98	1998
Mısır (Patlak Mısır)	NERMİN CİN	2002
Mısır (Patlak Mısır)	KOÇ CİN	2005
Mısır (Beyaz Mısır)	ANT-BEY	1994
Mısır (Beyaz Mısır)	KOÇ-BEY	2005
Mısır (Danelik)	TTM-8119	1987
Mısır (Danelik)	ANT-90	1994
Mısır (Danelik)	MAT-97	1997
Yerfıstığı	GAZİPAŞA	1986
Yerfıstığı	ÇOM	1986
Yerfıstığı	FLORİSPAN	1986
Yerfıstığı	NC-7	1986
Yerfıstığı	BATEM-5025	2005
Susam	ÖZBERK-82	1986
Susam	GÖLMARMARA	1986
Susam	MUGANLI-57	1986
Susam	BAYDAR-2001	2001
Soya	MİTCHLL	1986
Soya	WILLİAMS	1986
Soya	AMSOY-71	1986
Soya	ATAEM-7	2006
Silaj Sorgum	ROX	1987
Silaj Sorgum	EARLY SUMAC	1987
Sudan otu	GÖZDE-80	1980
Silaj Sorgum Hibrit	N48 X EARLY SUMAC	1987
Silaj Sorgum Hibrit	N4692 X ROX	1987
Tane Sorgum	ALDARI	1986
Tane Sorgum	AKDARI	1987
Tane Sorgum	BEYDARI	1986
Tane Sorgum	ÖĞRETMENOĞLU	1979

2.1.6. 2009 YILI PROJELERİ

BATEM’de 2009 yılı içerisinde 5 TUBİTAK, 2 DPT ve 3 TAGEM destekli olmak üzere toplam 10 adet proje sonuçlandırılmıştır. Halen 5 TUBİTAK, 21 TAGEM, 2 özel sektör, 3 üniversite araştırma fonu ve 2 BATEM destekli olmak üzere toplam 33 adet proje devam etmektedir. Aşağıda isimleri verilen projelerin ayrıntılarına batem@batem.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

2.1.6.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler

- 1- Turunçgil Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası, Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi
- 2- Bazı Bitkisel Kökenli Uçucu Yağların *Tetranychus cinnabarinus* (Boisd.) (Acarina: Tetranychidae)'a Etkileri ve Ümitvar Olanların Sebze Yetiştiriciliğinde Uygulanma Olanakları Üzerine Çalışmalar
- 3- Antalya İlinde Örtüaltı Biber Yetiştiriciliğinde Biberde Patates Y Virüsü (PVY) Irklarının Belirlenerek Bazı Biber Çeşitlerinin PVY'ye Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
- 4- Melezleme Yolu ile Yenedünya (*Eriobotrya japonica* (Thunb.) Lindl.) Çeşit Geliştirme Projesi
- 5- Antalya'daki Bazı Doğal Bitkilerin Dış Mekan Süs Bitkileri Sektörüne Kazandırılması
- 6- Batı Akdeniz Bölgesinde *Leucojum aestivum* ve *Ornithogalum* spp. Türlerinin Kültüre Alınması, Süs Bitkileri Sektörüne Kazandırılması ve Moleküler Karakterizasyonu
- 7- Antalya Serik Koşullarında Organik Star Ruby Altıntop Yetiştiriciliğinde Yeşil Gübreleme ve Zeytin Kekinini Kullanım İmkanlarının Araştırılması
- 8- Hıyarda Soğuğa Tolerant Nitelikli Hat Geliştirilmesi
- 9- Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun F₁ Hibrit Hıyar Çeşitlerinin Islahı

2.1.6.2. 2009 Yılında Devam Eden Projeler

- 1- Örtüaltı Domates Yetiştiriciliğinde Organik Kökenli Kentsel Katı Atık Kompost Kullanımının Sonraki Yıllara Olan Etkilerinin Araştırılması
- 2- Batı Akdeniz Bölgesi'nde Domateslerde Mi Genini Kıran Virulent Kök-ur Nematodu Populasyonların Araştırılması ve Moleküler Karakterizasyonu
- 3- İki Avcı, *Orius laevigatus* (Fieber) (Hem.: Anthocoridae) ve *Serangium parcesetosum* Sicard (Col.: Coccinellidae)'un Örtüaltı Patlıcan Yetiştiriciliğinde *Frankliniella occidentalis* Pergande (Thys.: Thripidae) ve *Bemisia tabaci* (Genn). (Hom: Aleyrodidae)'ye Karşı Birlikte Kullanım Olanaklarının Araştırılması
- 4- Antalya İlinde Görülen Şarka Virüs Hastalığının Yaygınlığının Belirlenmesi ve Mücadele Olanaklarının Ortaya Konması
- 5- Türkiye'deki *Phytophthora capsici* L. (Biber Kök Boğazı Yanıklığı) İzolatlarının Fenotipik ve Genotipik Karakterizasyonu, Virülenslikleri ile İlgili Moleküler İşaretleyicilerin Belirlenmesi
- 6- Ülkemizde Yetiştirilen Moro Kan Portakalının Meyve Suyuna İşlemeye Uygunluğunun Tespiti ve Antosiyanın Stabilitesi Üzerine Işık, Sıcaklık ve pH'nın Etkisi
- 7- Antalya Florasında Yetişen Bazı Adaçayı (*Salvia spp.*) Türlerinde Seleksiyon Islahı
- 8- Opal F1 Enginar Çeşidinde GA3 Uygulamalarının Erkencilik, Verim ve Kalite ile İçsel Gibereleinler Üzerine Etkileri

- 9- Bazı Üzüm Çeşitlerinde Plastik Sera ve Açık Arazide Yetiştiriciliğinin Erkencilik, Verim ve Kalite Faktörleri Üzerine Etkisi
- 10- Bazı Erkenci İncir Çeşitlerinin Batı Akdeniz Koşullarına Adaptasyonu
- 11- Melezleme Yoluyla Yeni Mandarin Çeşitlerinin Geliştirilmesi
- 12- Türkiye Turunçgil Çeşit Geliştirme Programı
- 13- Avokado İçin Çöğür ve Klonal Anaç Geliştirme
- 14- Bazı Avokado Çeşitlerinde ve Anaçlarında Hormonal, Biyokimyasal ve Bazı Bitki Gelişim Parametrelerinin Araştırılması
- 15- Bazı Avokado Çeşitlerinde Olgunluk Dönemlerinin Fizyolojik ve Kimyasal Parametreler Kullanılarak Belirlenmesi
- 16- Batı Akdeniz'de Melezleme Yoluyla Yeni Nar Çeşitlerinin Geliştirilmesi
- 17- Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun F₁ Hibrit Domates Çeşitlerinin Islahı
- 18- Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun F₁ Hibrit Biber Çeşitlerinin Islahı
- 19- Turşu Sanayisi İçin Uygun Küçük Tipte Acı Biber (*Capsicum frutescens*) Islahı
- 20- Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun F₁ Hibrit Patlıcan Çeşitlerinin Islahı
- 21- Hıyarda Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun Badem (Silor) Tipi Hatların Geliştirilmesi
- 22- Hıyar(*Cucumis sativus* L.) Yetiştiriciliğinde Farklı Anaç/Çeşit Kombinasyonlarının Bitki Gelişimi, Verim ve Bitki Besin Elementleri Kapsamları Üzerine Etkilerinin Araştırılması
- 23- Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun F₁ Hibrit Kavun Çeşitlerinin Islahı
- 24- Akdeniz Bölgesi Soya Araştırma Projesi
- 25- Batı Akdeniz Bölgesi Susam Araştırmaları Projesi
- 26- Batı Akdeniz Bölgesi Yerfıstığı Araştırma Projesi
- 27- Antalya Yöresi Pamuk Ekim Alanlarında Görülen Solgunluk Hastalığı (*Verticillium dahliae* Kleb)'na Dayanıklı Pamuk Islahı
- 28- Antalya Florasında Bulunan Bazı Baklagil Yem Bitkisi Türlerinin Toplanması ve Değerlendirme Olanakları
- 29- Antalya'da Sulama Organizasyonlarının Etkinliği ve Üretici Katılımının Değerlendirilmesi
- 30- Bazı Yeni Muz Klonlarında Fenolojik ve Pomolojik Özellikler ile Bitki Besin Maddeleri ve Hormonların Mevsimsel Değişimlerinin Belirlenmesi
- 31- Yenedünya Melezleme Projesi

32- Domateste Fusarium oxysporum f.sp. radices lycopersici'ye Karşı Dayanıklılık İçin Moleküler İşaretleyicilerin Belirlenmesi

33- Mısır Kurdu ve Koçan Kurtlarına Dayanıklı Çeşit Geliştirme Islah Projesi

2.1.7. BATEM 2009 YILI YAYIN VE YAYIM FAALİYETLERİ

2.1.7.1. Yayınlar

Enstitümüz teknik elamanlarınca 2009 yılı içerisinde gerçekleştirilen toplam 106 adet yayın ve bildirinin 58'i ulusal, 48'i uluslararası dergi ve kongrelerde yer almıştır. Ayrıca, teknik elamanlarımız Yayçep için hazırlanan 'Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği' kitabının 6 bölümünün yazımında yer almış, 3 adet kitabın ise yazımını gerçekleştirmişlerdir.

2.1.7.1.1. Ulusal Yayınlar

1- Arpacıoğlu, A.E., Özkan, C.F., Arı, N., Demirtaş, E.I., Asri, F.Ö. 2009. Antalya Bölgesinde Elma Yetiştirilen Toprakların Verimlilik Durumlarının İncelenmesi.1.Ulusal Elma Sempozyumu. 20-22 Ekim

2- Özkan, C.F., Arpacıoğlu, A.E., Arı, N., Demirtaş, E.I., Asri, F.Ö. 2009. Organik Tarımda Kimyasal Toprak ve Bitki Analizlerinin Önemi. I. Gap Organik Kongresi. 17-20 Kasım

3- Demirtaş, E.I., Arı, N., Arpacıoğlu, A.E., Özkan, C.F., Asri, F.Ö. 2009. Örtüaltı Domates Yetiştiriciliğinde Mantar Kompostu Atığı Kullanımının Ağır Metal Kirliliği Üzerine Etkileri. I. Gap Organik Kongresi. 17-20 Kasım

4- Devran, Z., Söğüt, M.A. 2009. Türkiye'de Kök-ur Nematodlarının (*Meloidogyne* spp) Moleküler Tanımlama Anahtarlarının Oluşturulması. XV. Ulusal Biyoteknoloji Kongresi 13-16 Aralık, Antalya. s. 184.

5- Özarslandan, A., **Devran, Z.**, Mutlu, N., Elekçioğlu, İ.A. 2009. Türkiye Kök-Ur Nematodu Türlerinin (*Meloidogyne* spp.) Tanısı ve Bazı Kök-Ur Nematodu Populasyonlarının Virülemliliğinin Belirlenmesi. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, 15-18 Temmuz, Van, s. 35.

6- Tülek, A., Kepenekçi, İ., Cobanoğlu, S., Hekimhan, H., **Devran, Z.**, Melik, B., Elekçioğlu, H.İ. 2009. Çeltik Beyaz Uç Nematodu (*Aphelenchoides besseyi* Christie, Aphelenchida: Aphelenchoididae)'nun Havuç Diskinde Kültüre Alınması. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, 15-18 Temmuz, Van, s. 109.

7- Göçmen, M., **İkten, H.**, Devran, Z. 2009. Biberde *Phytophthora capsici* Leon Etmeninin Spesifik PCR Primerleri Kullanılarak Tanımlanması. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, 15-18 Temmuz, Van, s. 192.

8- Çelik N., M. Göçmen, R. Özalp: Antalya İli Örtüaltı Biber Yetiştiriciliğinde Karşılaşılan Virüs Hastalıkları ve Biberde Potato Y potyvürüs'ün Bölgedeki Strainlerinin Belirlenmesi. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, 15-18 Temmuz, Van

- 9-Çelik N., S. Güneş, R. Özalp, İ.Çelik. Örtüaltı Biber Yetiştiriciliğinde Tobaccomosaic tobamovirüs(TMV) ve Potato Y potyvirus (PVY)'e karşı dayanıklı hatların belirlenmesi. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, 15-18 Temmuz, Van
- 10-Baysal, Ö., H. İkten, İ. Polat, E. Gümrükcü, A. Ünlü, F. Yiğit, 2009. Batı Akdeniz Bölgesi Domates Üretim Seralarında *Fusarium oxysporum* Türlerinin Moleküler Tekniklerle Teşhisi Ve Irk Ayırımı. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, Van. s. 182
- 11-Baysal, Ö., H. İkten, İ. Polat, E. Gümrükcü, N. Çelik, A. Ünlü, 2009. Organik Tarımda Biyolojik Mücadeleye Yönelik Biyolojik Ajanların Moleküler Yöntemlerle Karakterizasyonu. 1.GAP Organik Tarım Kongresi. 17-20 Kasım, Şanlıurfa
- 12-Tekşam, İ. ve İ. TUNÇ. 2009. Antalya'da Turunçgil Çiçeklerinde Thripslerle Birlikte Bulunan Parazitoid ve Predatörler. Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi, 15-18 Temmuz 2009, Van. Sayfa: 354
- 13-Polat, İ., 2009. Üç Yapraklı (*Poncirus trifoliata* L. Raf.) ve Üç Yapraklı Melezleri Grubu Turunçgillerin Genetik Akralılık ve Farklılıklarının SSR Moleküler Markırlarla Tanımlanması. 16. Ulusal Biyoteknoloji Kongresi, Antalya. Abstract.
- 14-Polat, İ., 2009. Üç Yapraklı (*Poncirus trifoliata* L. Raf.) ve Üç Yapraklı Melezleri Grubu Turunçgillerin Genetik Akralılık ve Farklılıklarının SSR Moleküler Markırlarla Tanımlanması. Derim.
- 15-Tokgöz, H., Gölükcü, M., 2009. Turunç (*Citrus aurantium*) Meyvelerinin Değerlendirilme Yöntemleri ve İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri. Hasad-Gıda, 24 (284): 44-48.
- 16-Toker, R., 2009. Pestisitlerin İzin Aşamasının Dünyadaki ve Ülkemizdeki Durumu. Tarımın Sesi, 22: 18-21.
- 17-Tuğrul Ay, S.,2009.Doğal Sağlık Kaynağı Tıbbi Aromatik Bitkiler.Tarımın Sesi, Sayı 21,18-21.
- 18-Karagüzel, Ö.,2009. Türkiye'den İhrac Edilen Önemli Bazı Doğal Çiçek Soğanları ve Sökümden İhracata Kadar Olan Süreçte Alınan Önlemler. Çiçek Vizyon. Yıl:4, Sayı: 37, Eylül 2009.
- 19-Karagüzel, Ö.,2009. Batı Akdeniz Bölgesindeki *Leucojum aestivum* ve *Ornithogalum* spp. Türlerinin Kültüre Alınması, Süs Bitkileri Sektörüne Kazandırılması ve Moleküler Karakterizasyonu Projesi Sonuç Raporu. TÜBİTAK-TOVAG 104 O 327 nolu proje. ss:102.
- 20-Yapıcı, B., Ünal, O., **Tuğrul Ay, S.**, 2009.*Sideridis Libanotica* Labill. subsp. *linearis* (Bentham) Bornm. (Lamiaceae)'ın Doğal ve Kültür Formlarının Uçucu Yağ İçeriği Yönünden Karşılaştırılması.IX. Ulusal Ekoloji Ve Çevre Kongresi, 07-10 Ekim, Nevşehir,S. 400.
- 21-Yapıcı, B., Ünal, O., **Tuğrul Ay, S.**, 2009. *Sideridis pisidica* Boiss.et Helder. (Lamiaceae)'nın Doğal ve Kültür Formlarının Uçucu Yağ İçeriği Yönünden Karşılaştırılması. IX. Ulusal Ekoloji Ve Çevre Kongresi, 07-10 Ekim, Nevşehir,S. 401.
- 22-Yapıcı, B., Ünal, O., **Tuğrul Ay, S.**, 2009. *Sideridisargyrea* P. H. Davis (Lamiaceae)'nın Doğal ve Kültür Formlarının Uçucu Yağ İçeriği Yönünden Karşılaştırılması. IX. Ulusal Ekoloji Ve Çevre Kongresi, 07-10 Ekim, Nevşehir,S. 160.

- 23-Tuğrul Ay, S., Turgut, K., 2009. Antalya Florasında Yaygın Olarak Bulunan Kekik (*Thymus* spp.) Türlerinin Agronomik Değerlerinin Belirlenmesi. Türkiye VIII. Tarla Bitkileri Kongresi, 19-22 Ekim, Hatay (Poster Bildiri) (Bildiri Kitabı Basımda).
- 24-Uysal, F.,Tuğrul Ay,2009. Farklı Bitki Sıklığının Biberiye (*Rosmarinus officinalis* L.)' nin Agronomik Özellikleri Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi.Türkiye VIII. Tarla Bitkileri Kongresi, 19-22 Ekim, Hatay (Poster Bildiri) (Bildiri Kitabı Basımda).
- 25-Bayram.,S. 2009. Avokado Yetiştiriciliği, Çeşitleri, Bahçe Tesisi (İnternet sayfasının güncelleştirilmesi)
- 26-Özdemir., M.Farklı Yetiştirme Sistemleri ve Humik Asit Dozlarının Kültür Mantarında Verim ve Bazı Karpapor Özelliklerine Etkisi 8. Yemelik Mantar Kongresi. Kocaeli.
- 27-Turgutoğlu,E.,Kurt,Ş.,Demir,G. 2009. Turunçgil Bahçe Tesisinde Yer, Çeşit ve Anaç Seçimi.Tarım Türk . Sayı:20 s :70-73
- 28-Demir,G.,Kurt,Ş., Turgutoğlu, E. 2009. Türkiye Turunçgil Yetiştiriciliğinin Genel Durumu. Sayı:4 s :58-59
- 29-Kurt,Ş., Turgutoğlu, E., Demir,G. 2009. Neden Virüsten Ari Turunçgil Fidanı. Tarım Aktüel. Sayı:9. s :52-53
- 30-Arslan, A. 2009. Avokadonun İnsan Beslenmesindeki Önemi. Tarım Aktüel. Sayı:9. s :48-49
- 31-Gürbüz, E. 2009. Kamkat Yetiştiriciliği. Tarım Türk . Sayı:20 s :52-53
- 32- Tepe, S. 2009. Turunçgillerde Hasat. Tarım Aktüel. Sayı:8. s :60-61
- 33- Ağsaran, B. 2009. Meyve Bahçelerinde İlaçlamanın Önemi. Tarım Aktüel. Sayı:8. s :58-59
- 34- Eryılmaz Z. 2009. Turunçgillerde Don Zararı Ve Dondan Korunma Yöntemleri. Tarım Türk . Sayı:20 s :64-65
- 35-Dal, B. 2009. Taze Meyvelerin Hasat Sonrası Muhafazasında Kullanılabilecek Kimyasallara Alternatif Uygulamalar. 1.Gap Organik Tarım Kongresi. 17-20 Kasım 2009. Urfa. Özet basıldı. Bildiri basımda.
- 36-Dal B., Ulukapı, K., Demiral, S. 2009. Türkiye'de Tarımsal Üretimde Yer Alan Kadınların Sorunları Ve Bu Konuda Tarım Ve Köyişleri Bakanlığı'nın Yaptığı Çalışmalar. Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi.13-16 Ekim 2009. İzmir. (Özet basıldı. Bildiri basımda).
- 37-Dal B., Demiral, S., Ulukapı, K. 2009. Kırsal kesimde kadın ve çevre ilişkisi. Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi.13-16 Ekim 2009. İzmir. (Özet basıldı. Bildiri basımda).
- 38-Ulukapı, K., Demiral, S., Dal B. 2009. Antalya İlinde Tarım Sektörü ve Kadın İş Gücünün Etkinliği. Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi.13-16 Ekim 2009. İzmir.(Özet basıldı. Bildiri basımda).

- 39-Boyacı, H. F., Oğuz, A., Ünlü, M., Eren, A., Topçu, V., Erkal, S. 2009. Partenokarp ve Partenokarp Olmayan Patlıcanların Bazı Vejetatif ve Generatif Gelişme Parametreleri Arasında İlişkiler. *Derim Dergisi* 26(1) 28-39
- 40-Coşkun, A. 2009. Fide Seçimi ve Dikim *Tarım Aktüel Dergisi*, Eylül 2009 sayı 7 sayfa:61
- 41-Coşkun, A. 2009. Örtüaltı tarımında tohum ve fidenin Önemi *Posta Gazetesi* 2 Aralık 2009
- 42-Coşkun, A., Kılıç, T., Ünlü, A., Oğuz, A., Özalp, R., Boyacı, F., Ertok, R., Ünlü, M., Özkan, C.F., Keçeci, M., Devran, Z. Vd., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği (Kitap), Örtüaltı Kavun Yetiştiriciliği Bölümü, Yaycep, 2009, Tkb, Tedgem.Yayın No:53 Baskı:1, S:28-50. (Kitap)
- 43-Gözen, V., Yanmaz, R., 2009. Hıyarda (*Cucumis sativus* L.) İlkbahar Örtüaltı Yetiştiriciliğine Uygun Hibrit Çeşit Geliştirme Çalışmaları *Derim Dergisi*, 26(1) 51-59
- 44-Özalp, R. 2009. Biber Üretim Durumu, İhracatı ve Yeni Çeşit Geliştirme Çalışmaları, *Tüsemkom Dergisi*, Mayıs-Haziran 2009, Sayı: 14. Ankara. S:36-38.
- 45-Oğuz, A., Ellialtıoğlu, Ş., Kabaş, A., Zengin, S., 2009. Domateste, Domates Lekeli Solgunluk Virüsü (TSWV=Tomato Spotted Wilt Virus)'ne Karşı Dayanıklılık Çalışmaları, I. Mekanik İnokulasyonun İşlevselliği. *Derim Dergisi* 26(1) 40-50.
- 46-Ertok, R. 2009. Sebzeçilikte Aşılı Fide. *Tarımın Sesi Dergisi* Mart 2009 sayı:21 s:3-6.
- 47-Oğuz, A., Ellialtıoğlu, Ş., Kabaş, A., Zengin, S., 2009. Domateste, Domates Lekeli Solgunluk Virüsü (TSWV=Tomato Spotted Wilt Virus)'ne Karşı Dayanıklılık Çalışmaları, I. Mekanik İnokulasyonun İşlevselliği. *Derim Dergisi* (Baskıda).
- 48-Yılmaz, M., 2009. Phytoalexins and Seed Applications. *Seed Science and Technology* (in pres).
- 49-Yılmaz, M.2009. Tohum Teknolojisindeki Son Gelişmeler. *Tarım Bir Dergisi* (Baskıda).
- 50-Oğuz, A., Ellialtıoğlu, Ş., Kabaş, A., Zengin, S., 2009. Domates Lekeli Solgunluk Virüsü (TSWV=Tomato Spotted Wilt Virus);Özellikleri, Belirtileri, Yayılışı,Türkiye'deki Durumu ve Mücadelesi. *HASAD Dergisi*, Sayı:289, Sf:86-91.
- 51-Erdurmuş,C., Çakmakçı,S. 2009 Antalya Sahil Koşullarında Bazı Burçak (*Vicia ervilia* (L.) Willd) Hatlarının Verim ve Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma. *Türkiye 8. Tarla Bitkileri Kongresi*, 19-22 Ekim. Hatay.
- 52-Erdurmuş,C., Çakmakçı,S. 2009 Antalya Koşullarında Bazı Burçak (*Vicia Ervilia* (L.) Willd) Hatlarında Bitkisel Ve Tarımsal Özelliklerin Saptanması
Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 22(1), 113-119, Antalya.
- 53-Erdal, Ş., Pamukçu, M., Ekiz, H., Soysal, M., Savur, O ve Toros, A.2009. Bazı silajlık mısır çeşit adaylarının silajlık verim ve kalite özelliklerinin belirlenmesi. *Akdeniz Ün. Derg.*
- 54-Uzun, B., **Furat, Ş.**, Topakçı, M., Çanakçı, M., Karayel, D. 2009. İkinci ürün susam tarımında azaltılmış toprak işleme ve anıza doğrudan ekim uygulamaları. *Türkiye VIII. Tarla Bitkileri Kongresi*, 19-22 Ekim 2009 Hatay.
- 55-Furat, Ş. ve Uzun, B. Bazı seçilmiş Türk susam genotiplerinin agronomik özellikler ve kalite bakımından değerlendirilmesi. *VIII. Tarla Bitkileri Kongresi*, 19-22 Ekim 2009, Hatay.

- 56-Çay, Ş., Tarı, A. F., **Dinç, N.**, Özbahçe, A., 2009. Damla Sulama Yöntemi ile Uygulanan Farklı Sulama Programlarının M9 Anacına Aşılı Elma Ağaçlarının Vejetatif Gelişimi Üzerine Etkileri. I. Ulusal Kuraklık ve Çölleşme Sempozyumu, 16-18 Haziran 2009, s. 401-408, Konya.
- 57-Kale, S., Tarı, A.F., **Dinç, N.**, 2009. Drenaj Sularının Kontrollü Drenaj Sistemleri ile Tarımda Kullanım Olanakları. I. Ulusal Kuraklık ve Çölleşme Sempozyumu, 16-18 Haziran 2009, s.474-479, Konya
- 58-Çay, Ş., Tarı, A. F., **Dinç, N.**, Bitki,S.,Özbahçe, A. Palta,Ç.,Okur,O., 2009. Farklı Sulama Programlarının M9 Anacına Aşılı Granny Smith Elma Ağaçlarının Verim ve Kalite Özellikleri Üzerine Etkisi. I.Ulusal Elma Sempozyumu. 20-22 Ekim, Karaman.
- 59-Canakci, M., Karayel,D. Topakci,M. **Koc A.** 2009. 1. Performance Of A No:Till Seeder Under Dry And Wet Soil Conditions. Applied Engineering In Agricultureİssn Dergi İssn:08838542
- 60-Kaya, O., 2009. Ekim İşlemi ve Ekim makineleri. Tarımın Sesi, Sayı: 23-24, s: 13-16

2.1.7.1.2. Uluslararası Yayınlar

- 1-Devran, Z., Söğüt, M.A., 2009. Distribution and identification of Root-knot Nematodes from Turkey. *Journal of Nematology*
- 2- Tülek, A., Kepenekçi, İ., Cobanoğlu, S., Hekimhan, H., **Devran, Z.**, Melik, B., Elekcioğlu, H.İ. 2009. A new multiplication method of rice white tip nematode (*Aphelenchoides besseyi* Christie, Aphelenchida: Aphelenchoidiae), on Carrot Discs. *Russian Journal of Nematology*
- 3- Devran, Z., Mutlu, N., Özarslandan, A. and Elekcioğlu, İ. H. 2009. Identification and genetic diversity of *Meloidogyne chitwoodi* in potato production areas of Turkey. *Nematropica* 39: 75-83.
- 4- Özarslandan, A., **Devran, Z.**, Mutlu, N., Elekçioğlu, İ.H., 2009. First report of Columbia Root-knot nematode (*Meloidogyne chitwoodi*) in Potato in Turkey. *Plant Disease*, 93: 316.
- 5- Arici, Ş.E., Tunali, B., Söğüt, M.A., **Devran, Z.**, 2009. Determination of Nematophagus Fungi and Bacteria of Root-knot Nematodes in West Mediterranean Region of Turkey. Second Entomopathogens and Microbial Control Symposium, 24-27 September, 2009, Sarıgerme-Muğla, Turkey. pp. 79.
- 6- Devran, Z., Söğüt, M. A., İkten, C., Elekçioğlu, İ.H. 2009. Sequence variation in the rDNA Region of *Meloidogyne incognita* populations from Turkey. Proceedings of the Third COST 872 Annual Meeting, 25-28 May, Toledo,Spain. pp. 73.
- 7- Söğüt, M.A. **Devran, Z.** 2009. Occurrence of Root-knot nematode and root lesion nematodes in potato fields of Niğde province in Turkey. 61st International Symposium on Crop Protection. 19 May, Gent, Belgium, pp. 188.
- 8- Baysal Ö., M. Siragusa, H. İkten, İ. Polat, E. Gümrükcü, F. Yigit, F. Carimi and J.A. Teixeira da Silva. (2009). *Fusarium oxysporum* f. sp. lycopersici races and their genetic discrimination by molecular markers in West Mediterranean region of Turkey. *Physiological and Molecular Plant Pathology*

- 9- Baysal Ö., M. Siragusa, E. Gümrükcü, Zengin S. , F. Carimi, M. Sajeve, J.A. Teixeira da Silva (2009) Molecular Characterization of *Fusarium oxysporum* f. *melongenae* virulence by ISSR and RAPD Markers on Eggplant
- 10- İkten, H., N. Mutlu, O. Gulsen, U. Aksoy 2009. Genetic analysis of diversity and population structure among the Turkish female figs. *Genetica*
- 11- Polat, İ., Z. Eryilmaz, M. Tuncay and H. Demirel 2009. Diversity and Relationships Among Selected Interdonato Lemons by SSR Molecular Markers and Field Performance. Second International Citrus Biotechnology of Symposium. Catania, Italy, November 30-December 2, Abstract.
- 12- Keçeci, M., Gürkan, M. O., 2009. Functional response of *Orius laevigatus* and *Orius niger* (Hem.: Anthocoridae) to *Frankliniella occidentalis* (Thys.: Thripidae), *Tetranychus cinnabarinus* (Acar.: Tetranychidae) and *Myzus persicae* (Hom.: Aphididae). 61st International Symposium on Crop Protection, Gent, Belgium. Abstracts Book. P.157.
- 13- Kiralan, M., **Gölükcü, M.**, Tokgöz, H., 2009. Oil content and CLA content of seeds from important pomegranate cultivars (*Punica granatum* L.) grown in Turkey. *Journal of The American Oil Chemists Society*, DOI 10.1007/s11746-009-1436-x.
- 14- Aydınşakir, K., Büyüктаş, D., Özçelik, A. and Tüzel, İ.H., 2009. Quality Characteristics of Drip Irrigated Carnation (*Dianthus caryophyllus* L. cv. "Eilat") under Protected Conditions. *Acta Hort. (ISHS)* 807:307-312.
- 15- Aydınşakir, K., Ünlü, A., Yılmaz, S. and Arı, N., 2009. The Effects of Compost Applications on Yield and Quality Characteristics of *Anemone coronaria* L. cv. "Red Meron". *Acta Hort. (ISHS)* 807:359-364.
- 16- Özçelik, A., Aydınşakir, K., Arı, E. and Özkan, C.F., 2009. The Effect of Bio-Control Agents on Yield and Flower Quality of Cut Phalaenopsis. *Acta Hort. (ISHS)* 807:693-698.
- 17- Nasırcılar, A. Mirici, S. **Karagüzel, Ö.** Eren, Ö. Baktır, İ. Rapid Production of *Bellevalia tauri* Feinbrun for Gardening Design. 2nd International Conference on Landscape and Urban Horticulture. Abstract Book: 52. 9-13 June 2009, Bologna, ITALY.
- 18- K. Turgut, **S. Tugrul Ay**, 2009. Agronomic Characteristics Of Oregano (*Origanum* spp.) Species Commonly Found in the Flora of Antalya. *African Journal Of Traditional, Complementary And Alternative Medicines (AJTCAM)*, Abstracts Of The World Congress On Medicinal And Aromatic Plants, Cape Town, November. *AJTCAM* Issn: 0189-6016-P. 355-356.
- 19- K. Turgut, **S. Tugrul Ay**, 2009. Essential Oil and Carvacrol Content of Oregano (*Origanum* spp.) Species Grown in Wild and Cultivated Conditions of Antalya. *African Journal Of Traditional, Complementary And Alternative Medicines (AJTCAM)*, Abstracts Of The World Congress On Medicinal And Aromatic Plants, Cape Town, November. *AJTCAM* Issn: 0189-6016-P. 355.
- 20- Temirkaynak, M., S. Küçük and R. Çoşkun, 2009. Effect of Gibberellic Acid Application Times on Earliness and Production of A-106 Artichoke Cultivar in Antalya Ecological Conditions. 1st International Symposium on Sustainable Development, June 9-10, 2009, Sarajevo- Bosnia and Herzegovina. p. 74-77.

- 21- Küçük S., R. Çoşkun and M. Temirkaynak, 2009. The Effects of Five Avocado Rootstocks on Seedling Properties of Commercial Avocado Cultivars. 1st International Symposium on Sustainable Development, June 9-10, 2009, Sarajevo- Bosnia and Herzegovina. p. 89-93.
- 22- Eryılmaz Z., I. Polat , M. Tuncay and H. Demirel 2009. Diversity and Relationships Among Selected Valencia Oranges Clones by SSR Molecular Markers and Field Performance. Second International Citrus Biotechnology of Symposium. Catania, Italy, November 30-December 2, Abstract
- 23- Biner, B., Temirkaynak, M. and Oten, M. 2009. Production of Banana in Turkey. International Symposium on Sustainable Development. ISSD 09. June 9-10 2009, Sarajevo. 437-438.
- 24- Dal, B., Gözen B., The Effects of Post-Harvest Waxing on Shelf Life in Satsuma Mandarin Types. 6 th. International Postharvest Symposium. 8-12.04. 2009 Antalya. (Özet kitapçığı: sayfa 145) Acta Hort. (ISHS) (Basımda)
- 25- Polat E. and **Özalp, R.** 2009. The Determination Of Morphological And Quality Characteristics And Yields Of Pure Lines And Their Hybrids In Hybrid Pepper (*Capsicum Annuum* L.) Breeding. 19th Eucarpia Conference Genetic Resources Section Book Of Abstracts. Ljubljana, Slovenia, May 26th - 29 Th 2009. P:81
- 26- Ertok, R., Ünlü, M., Fırat, A., Özkan, C. 2009. Effects of grafted seedling on plant growth and nutritional status of melon growing in greenhouse.(abstract) I. International Symposium on Sustainable Development Sarajevo, Bosna.
- 27- Boyacı, H. F., Oğuz, A., Ünlü, M., Denizler, B., Abak, K., 2009. Growth, Pollen Quantity and Quality and Fruit Characteristics of Some Parthenocarpic and Non-parthenocarpic Eggplants in Unheated Greenhouse. Acta Horticulturae, 807:239-244.
- 28- Boyacı, H. F., Oğuz, A., Ünlü, M., Denizler, B., Abak, K., 2009. Growth, Pollen Quantity and Quality and Fruit Characteristics of Some Parthenocarpic and Non-parthenocarpic Eggplants in Unheated Greenhouse. Acta Horticulturae, 807:239-244.
- 29- Yılmaz, M. ,and Baysal, Ö., 2009. Determination of Antibactericidal effects of Some Volatile oils against *Clavibacter michiganensis* subsp. *michiganensis* (Smith), which is agent of Bacterial Canker Disease in Tomato (*L.esculentum* L.) Seed. Seed Science and Technology (in press)
- 30- Uzun, B., Zengin, Ü., **Furat, Ş.** and Akdeşir, Ö. 2009. Sowing date effects on growth, flowering, seed yield and oil content of canola cultivars. Asian Journal of Chemistry, 21: 1957-1965.
- 31- Erbas, M., Sekerci, H., Gül, S., **Furat, S.**, Yol, E. and Uzun, B. 2009. Changes in total antioxidant capacity of sesame (*Sesamum* sp.) by variety. Asian Journal of Chemistry, 21: 5549-5555
- 32- Uzun, B. and **Furat, Ş.** 2009. Variation in Turkish sesame collection for agro-morphological descriptors. 19th EUCARPIA Genetic Resources Conference, 26-29 May 2009, Ljubljana.
- 33- Canakci, M., Karayel, D. Topakci, M. **Koc A.** 2009. 1. Performance Of A No Till Seeder Under Dry And Wet Soil Conditions. Applied Engineering In Agriculture ISSN Dergi Issn: 08838542

- 34- Sayın, B., Çelikyurt, M.A., Yılmaz,S., Çelik, İ. 2009.Economic Evaluation of Chemical and Non-Chemical Soil Disinfestation Applications for Tomato Production in Turkey. 7 th International Symposium on Chemical and Non-Chemical Soil and Substrate Disinfestation. 13-18 September, Leuven, Belgium. Abstract Book p:24.
- 35- Yazıcı, K., Dal, B., Gözlekci, S., Kaynak, L. and Ersoy, N. 2009. Effects of cutting type and duration time on rooting of three cherry laurel (*Prunus laurocerasus* L.) genotypes . *Acta Hort.* (ISHS) 818:199-204. (International Symposium on Pomegranate and Minor Mediterranean Fruits. 16-19 October 2006).
- 36- Yazıcı, K., 2009. Karayemiş (*Prunus laurocerasus* L.) an important Genetic Resource for Türkiye. II. International Symposium on Pomegranate and Minor Mediterranean Fruits. 23-27 June, İndia.
- 37- Yazıcı, K., Ulger, S., Kaynak, L.2009. The Relationship Between Flower Development and Endogenous Gibberellins in Pomegranate (*Punica granatum* cv. Hicaznar). *Acta Horticulturae*, II. International Symposium on Pomegranate and Minor Mediterranean Fruits. 23-27 June, İndia.
- 38- Yazıcı, K., Sahin Cevik, S., Kaynak, L. 2009. Anatomy of Pomegranate (*Punica granatum* L.cv. Hicaznar) Fruit Exocarp. II. International Symposium on Pomegranate and Minor Mediterranean Fruits. 23-27 June, İndia.
- 39- Yazıcı, K., Şahin Çevik, M., Kaynak, L. 2009. Anotomy of Sunburn Development in Pomegranate Fruit Exzokarp. *Plant Anotomy*. (Yayında)
- 40- Yılmaz,S., Çelikyurt, M.A., Sayın, B. 2009. Adoption Of Methyl Bromide Alternatives and a Profile of Turkish Cut Flower Sector. . 7 th International Symposium on Chemical and Non-Chemical Soil and Substrate Disinfestation. 13-18 September, Leuven, Belgium. Abstract Book p:21.
- 41- Yılmaz,S., Çelik, İ. 2009. Combining Effects of Soil Solarization and Grafting on Plant Yield and Soil-Borne Pathogens in Cucumber. 7 th International Symposium on Chemical and Non-Chemical Soil and Substrate Disinfestation. 13-18 September, Leuven, Belgium. Abstract Book p:72.
- 42- Kazas, S, **Yılmaz,S.**, 2009. Effects of Zeolite-Peat Mixtures on Yield and Some Quality Parameters of Carnation Grown in Soilless Culture. 7 th International Symposium on Chemical and Non-Chemical Soil and Substrate Disinfestation. 13-18 September, Leuven, Belgium. Abstract Book p:104.

2.1.7.1.3. Kitaplar

- 1-Coşkun, A., Kılıç, T ve Ünlü, A., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği, TKB, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, YAYÇEP.
- 2- Coşkun, A., Kılıç, T., Ünlü, A., Oğuz, A., Özalp, R., Boyacı, F., Ertok, R., Ünlü, M., Özkan, C.F., Keçeci, M., Devran, Z. Vd., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği, Örtüaltı Patlıcan Yetiştiriciliği Bölümü, Yayçep, 2009, Tkb, Tedgem.Yayın No:53 Baskı:1, S:51-63.
- 3- Coşkun, A., Kılıç, T., Ünlü, A., Oğuz, A., Özalp, R., Boyacı, F., Ertok, R., Ünlü, M., Özkan, C.F., Keçeci, M., Devran, Z. Vd., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği, Örtüaltı Kavun Yetiştiriciliği Bölümü, Yayçep, 2009, Tkb, Tedgem.Yayın No:53 Baskı:1, S:28-50.

4- Coşkun, A., Kılıç, T., Ünlü, A., Oğuz, A., Özalp, R., Boyacı, F., Ertok, R., Ünlü, M., Özkan, C.F., Keçeci, M., Devran, Z. Vd., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği, Örtüaltı Biber Yetiştiriciliği Bölümü, Yayçep, 2009, Tkb, Tedgem.Yayın No:53 Baskı:1, S:28-50.

5- Coşkun, A., Kılıç, T., Ünlü, A., Oğuz, A., Özalp, R., Boyacı, F., Ertok, R., Ünlü, M., Özkan, C.F., Keçeci, M., Devran, Z. Vd., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği, Örtüaltı Hıyar Yetiştiriciliği Bölümü, Yayçep, 2009, Tkb, Tedgem.Yayın No:53 Baskı:1, S:66-74.

6- Coşkun, A., Kılıç, T., Ünlü, A., Oğuz, A., Özalp, R., Boyacı, F., Ertok, R., Ünlü, M., Özkan, C.F., Keçeci, M., Devran, Z. Vd., 2009. Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği, Örtüaltı Domates Yetiştiriciliği Bölümü, Yayçep, 2009, Tkb, Tedgem.Yayın No:53 Baskı:1, S:11-28.

7- Fırat, A.F., İ.Tekşam, Yılmaz,S., Z.Devran., N.Kaya., N.Arı., A.Ünlü., B.Sayın., M.A.Çelikyurt., S.Zengin.,İ.Çelik.,A.Aktaş 2009.Örtüaltı Hıyar Yetiştiriciliği, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Yayını, ISBN 978-975-407-261-7 Antalya

8-Yılmaz, S., İ.Çelik, S.Zengin, A.Aktaş, İ.Tekşam., Z.Devran., M.Göçmen., N.Arı, A A.F.Fırat., 2009.Örtüaltı Biber Yetiştiriciliği Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Yayını, ISBN 978-975-407-258-7 Antalya

9-Çetinkaya, Ş., Yılmaz,S., N.Arı., A.Ünlü., A.F.Fırat., İ.Tekşam., S.Zengin.,İ.Çelik., A.Öztop., Z.Devran., N.Kaya., B.Sayın., M.A.Çelikyurt., A.Aktaş., 2009 Örtüaltı Patlıcan Yetiştiriciliği, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Yayını, ISBN 978-975-407-263-1 Antalya

2.1.7.2. 2009 Yılı Yayın Faaliyetleri

2.1.7.2.1. Kurs ve Eğitimler

2.1.7.2.1.1. Bakanlık Hizmetiçi Eğitimleri

Bakanlık Hizmet İçi Eğitim Kitapçığında yer alan ve düzenleme görevi Enstitümüze verilen konularda eğitim programları düzenlenmiştir. Çeşitli Tarım İl Müdürlüğü teknik elamanlarınca talep edilen ve aşağıda belirtilen 3 farklı konuda eğitimler gerçekleştirilmiştir.

- Seracılık ve Sebze Yetiştiriciliği, 5 gün
- Nar Yetiştiriciliği, 2 gün
- Süs ve Tıbbi Bitkiler Yetiştiriciliği, 1gün

2.1.7.2.1.2. Enstitü Tarafından Organize Edilen Eğitimler

Bakanlık Hizmet İçi Eğitim Kitapçığında yer alan konular dışında, ihtiyaç duyulan ve Enstitümüze gelen talepler doğrultusunda 6 adet konuda eğitimler düzenlenmiştir. Bunlar;

- Sebze Islahına Yeni Başlayanlar İçin Uygulamalı Hibrit Çeşit Islahı
- MeBr Alternatifleri
- Sebze Islahında İleri Teknikler
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği
- İş Arama Becerilerinin Geliştirilmesi
- Enstitü Güvenlik Görevlilerinin Eğitimi şeklindedir.

2.1.7.2.1.3. Enstitü Dışında Organize Edilen Eğitimler ve Demonstrasyonlar

Daha çok çiftçilere yönelik olarak Enstitü dışında çeşitli kurum ve kuruluşların isteği ile eğitimler düzenlenmiş, demonstrasyonların kurulmasında aynı ve teknik yardımlarda bulunulmuştur (Tablo 2.11-2.12).

Tablo 2.11. Organize Edilen Eğitimler

Konusu	Yeri
Bitki Besleme Eğitimi	Antalya Tarım İl Müd.
İklimsel Faktörlerin Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğine Etkileri	Dedeman Otel
Örtüaltı Sebze yetiştiriciliğinde İklim Yönetimi	Lara Royal Wings Otel
Nar Yetiştiriciliği	Muğla-Fethiye Ziraat Odası
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Sektörünün Bugünü ve Geleceği	Antalya Ticaret Borsası
Buğday'da gübreleme ve toprak örneği alımı	Serik-Boztepe köyü
Nar Yetiştiriciliği ve Budama	Kepez Halk Eğitim Mrk Müdürlüğü

Tablo 2.12. Demonstrasyonlar

Demonstrasyonun Konusu	Projenin Yeri	Enstitünün Katkısı
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği	Manavgat-Denizyaka köyü Aksu-Karaöz Beldesi Serik-Zırlankaya köyü Demre-Yuva köyü	Aynı olarak 8 Dekarlık Fide Yardımı
Serada Solarizasyon	Aksu-Güloluk köyü	Teknik yardım
Buğday Ekimi	Serik-Boztepe	Teknik yardım

2.1.7.2.1.4. Öğrenci Stajları

Enstitümüz 2009 yaz dönemi staj programına 65'i ziraat fakültelerinden, 30'u MYO'larından olmak üzere toplam 95 öğrenci katılmıştır. Söz konusu staj programı çerçevesinde seminer şeklindeki teorik eğitimlerin yanında, arazi çalışmaları ile uygulamalı eğitimler verilmiştir. Öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerinin artırılmasına çalışılmıştır.

2.1.7.2.2. Seminerler

Enstitümüzde her hafta Cuma günleri düzenli olarak seminer programları düzenlenmektedir. Seminerler Enstitü elamanlarınca verilmesine karşın ihtiyaç duyulan konularda zaman zaman misafir bilim adamları davet edilmektedir. Enstitü Web sayfasında duyuruları yapılan Seminerlerimiz, ilgi duyan tüm kesimlere açık olarak gerçekleştirilmektedir (Tablo 2.13).

Tablo 2.13. 2009 yılında Düzenlenen Seminerler

Seminerin Konusu	Sunan Adı ve Soyadı
Aşılı Fide Uygulamaları	Ahmet F.FIRAT
Çin'de MeBr Alternatif Uygulamaları	İlyas TEKŞAM
Avrupa'da Yaş Meyve-Sebze Sektörünün İşleyişi ve Pazarlama	İrfan ÖZCAN (Organisatie)
Hollanda'da MeBr Teknik Gezisi İzlenimleri	Dr.Hatice İKTEN
Bitki Besleme Bölümü Laboratuvar Tanıtımı	Nuri ARI
İtalyada MeBr Gezisi İzlenimleri	Dr.Abdullah ÜNLÜ
Meyve-Sebze ve Bunların Fresh-Cut Ürünlerinin Raf Ömrünün Belirlenmesi	Demet YILDIZ TURGUT
Soil and Water Management Under Climate Change Conditions	Dr.Laszlo Marton (Macaristan Bilimler Akademisi Araştırmacısı)
Uluslar arası Bölgesel İşbirliği Projesi (RER 5013) Toplantı İzlenimleri	Dr.H.Filiz BOYACI
Bilgisayar Kullanımı ve İnternet Güvenliği	Nejmettin KAYA
Örtüaltı Domates Yetiştiriciliğinde Kaliteyi Etkileyen Faktörler	Dr.Cevdet ÖZKAN
Nar Bahçelerinde Hastalık ve Zararlı Yöntemi	Ali ÖZTOP
Azerbaycan'da Genetik Kaynaklar Enstitüsü ve Sebze Tarımı	Mine ÜNLÜ
Türkiye ve Dünyada Meyve Suyu Sanayinin Durumu	Haluk TOKGÖZ
Silajlık Mısır Tarımı	Mehmet PAMUKÇU
Biyolojik Mücadele	Dr.Mehmet KEÇECİ
Türk Tarım Ekonomisinin Son 100 Yılı	Ahmet COŞKUN
Gıda Katkı Maddeleri	Ramazan TOKER
Mısırın Endüstriyel Kullanım Alanları	Osman SAVUR

Çim Yetiştiriciliği	Ercan GÜRBÜZ
Bitki Hastalıklarının Mücadelesinde Kullanılan Pestisitlere Karşı Alternatif Mücadele Yöntemleri	Emine GÜMRÜKÇÜ
Toprak Su Bitki İlişkileri	Nazmi DİNÇ
Avokado Yetiştiriciliği ve Geleceği	Süleyman BAYRAM
Antioksidanlar ve Beslenme Açısından Önemi	Dr.Muharrem GÖLÜKÇÜ
Bitkilerde Kuraklık ve Tuzluluk Stresi	Dr.Köksal AYDINŞAKİR
Çayır-Mera Kanun ve Uygulamaları	Cengiz ERDURMUŞ
Amerika Teknik Gezisi	Ertuğrul TURGUTOĞLU
Organ Bağışı Eğitimi	Ak.Ün.Tıp.Fak.Baş Hekimliği
TAGEM Açık Arşiv Sistemi	Nejmettin KAYA
Biyoteknoloji'de Biyogüvenlik Önlemleri	Dr.İlknur POLAT
Tohum Bilimi ve Teknolojisi	Meral YILMAZ
Yurtdışına eğitim veya toplantılara gidenlerin sunuları: a) Mision Biologica de Galicia Enstitüsünde Bitki Islahı Eğitimi (İSPANYA) b) Mısırdaki Germplasm Geliştirme Eğitimi (MEKSİKA) c) Tsukuba Üniversitesi Gen Araşt. Merkezinde Bitki Genetik Kaynaklarının Karakterizasyonu Eğitimi (JAPONYA) d) İspanya Teknik Gezisi(Valancia,Sevilla,Paketleme Evleri) e) Azerbaycan'da Genetik Kaynaklar Enstitüsü ve Sebze Tarımı f) Sebzelerde ve Patateste Bitkisel Besin İçeriklerinin Arttırılması İçin Doğal ve Mutant Kaynakların Değerlendirilmesi Projesi (BULGARİSTAN) g) MeBr Projesi Teknik Komitesi Değerlendirme Toplantısı (FAS) h) 61 st.International Symposium on Crop Protection. (BELÇİKA) i) Cost 872 Nemagenics Annual Meeting.(İSPANYA) j) International Symposium on Sustainable Development BOSNA-HERSEK k) II.International Symposium on Pomegranate Minor Mediterranean Fruits (HİNDİSTAN) l) 7th International Symposium on Chemical and Nonchemical Soil and Substrate Disinfestation (BELÇİKA)	Abdullah KADİROĞLU Şekip ERDAL Dr.Esin ARI Seyla TEPE Mine ÜNLÜ Dr.H.Filiz BOYACI Dr.Suat YILMAZ Dr.Mehmet KEÇECİ Dr.Zübeyir EVRAN Dr.Meliha TEMİRKAYNAK Dr.Kezban YAZICI İbrahim ÇELİK

2.1.7.2.3. Yazılı ve Görsel Basında Yer Alan Haber ve Demeçler

Enstitümüz tarafından gerçekleştirilen çalışmalarını kamuoyu ile paylaşmak amacıyla basın toplantıları yapılmakta, formlara, radyo ve TV programlarına katılmaktadır. 2009 yılında gerçekleştirilen bu faaliyetler Tablo 2.14'de verilmiştir.

Tablo 2.14. Basında Yer Alan Haber Ve Demeçler

Konusu	Yayına Çıkan	Yayın Organı
Pikan Cevizi Tanıtımı	Dr.Suat YILMAZ	TRT 1- Akdeniz TV- VİP TV – Hürriyet, Sabah, Zaman, Anadolu Ajansı, Tarım Ajansı, Ziraat Ajansı
Fabex, Food-Product Uluslar arası Akdeniz Yiyecek ve İçecek İhtisas Gıda Fuarında, Enstitü Tanıtımı	Metin KAYA	Kanal A
Kaolin Uygulaması ve Modifiye Atmosfer Koşullarının Nar Muhafazasının Etkileri	Dr.Kezban YAZICI	Meyve Sebze Dünyası Sayı:15 S.33
Narın Depolanması ve Depo Hastalıkları	Ali ÖZTOP	Meyve Sebze Dünyası Sayı:15 S.58
Biyolojik Mücadele ve Faydalı Böcek Kullanımı	Ahmet KARATAŞ	Alanya Kanal A
Antalya'ya Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Referans Laboratuvarı	Dr.Suat YILMAZ	Borsanomi Dergisi Sayı:21 S.21
Yenidünya ve Fasulye Tanıtımı	Dr.Suat YILMAZ	VİP TV- Akdeniz TV- Hürriyet, Sabah, Zaman, Ekspres, Anadolu Ajansı, Tarım Ajansı, Ziraat Ajansı,
Yenidünya ve Fasulye Tanıtımı	Dr.Suat YILMAZ	TRT 1
Batem Çalışanları Hasret Giderdi		Meyve Sebze Dünyası Sayı:19 S.14
Malç Uygulaması Yaygınlaşıyor		Meyve Sebze Dünyası (Sayı 22 S.29)
Growtech Tarım Fuarı'nda Enstitünün Tanıtımı	Dr.Suat YILMAZ	Toprak TV

2.1.7.2.4. Tanıtım ve Fuar Etkinlikleri

Enstitümüz tarafından gerçekleştirilen çalışmalarını ve üzerinde çalışılan ürünleri yine kamuoyu ile paylaşmak amacıyla tanıtım günleri düzenlenmekte, fuar vb. organizasyonlara iştirak edilmektedir (Tablo 2.15).

Fresh-Antalya Fuarı

Gıda Fuarı

Tablo 2.15. Tanıtım ve Fuar Etkinlikleri

Etkinliğin Adı	Yeri
Pikan Cevizi Tanıtım Günü	Enstitü
Yenidünya ve Fasulye Tanıtım Günü	Enstitü
Sebzeçilik projelerinin Özel Firmalara Tanıtılması	Enstitü
Food-Product Uluslar arası Akdeniz Yiyecek ve İçecek İhtisas Gıda Fuarı	Expo Center, ANTALYA
Fresh-Antalya Sebze, Lojistik ve Teknolojileri Fuarı	Expo Center, ANTALYA
Growtech-Eurasia Uluslar arası Sera Tarım Ekipmanları, Çiçekçilik ve Teknolojileri Fuarı	Expo Center, ANTALYA

2.1.7.2.5. Bölge Araştırma Enstitüleri Toplantıları

Batı Akdeniz Bölgesinde bulunan araştırma enstitüleri arasındaki işbirliğini geliştirmek amacıyla 2009 yılında 2 toplantı düzenlenmiştir. Birincisi Isparta-Eğridir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nde yapılan toplantıda, bölge düzeyinde ortak proje yapılması, Enstitülerde çıkarılan dergilerin birleştirilmesi ve projelere kaynak sağlanmasının yolları üzerinde görüş alış veriş yapılmıştır.

İşbirliği çerçevesinde yapılan 2. toplantı BATEM'de düzenlenmiştir. Toplantıda Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projesi tanıtıldı. Enstitülerin ortak projesi haline gelen "Orta Akdeniz Havza Modellemesi" tartışmaya açıldı ve projenin Tübitak 1007 formatında hazırlanması görüşü benimsendi. Enstitülerin farklı disiplinlerde çalışması nedeniyle, ortak dergi yerine internet dergisi çıkarılması görüşü ortaya çıktı.

2.1.7.2.6. Bilgi Alış Verişi (BAV) Toplantısı

Enstitümüz koordinatörlüğünde yürütülen Bölgesel Düzeydeki (Antalya, Burdur, Denizli ve Isparta) BAV Toplantılarından üçü 2009 yılı içerisinde düzenlenmiştir. Bu toplantılarda, Tablo 2.12'de verilen ve bölgede problem olduğu belirtilen konularında görüşmeler yapılmış ve seminerler düzenlenmiştir.

Tablo 2.16. Antalya BAV Toplantısında Sunulan Seminerler

Yeri	Görüşülen Konular
Antalya Tarım İl Müdürlüğü	İl çapındaki deneme ve demonstrasyonlar
BATEM	-Koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekim -Sulama-Gübreleme -Narın Geleceği -Silajlık Mısır Çeşitleri

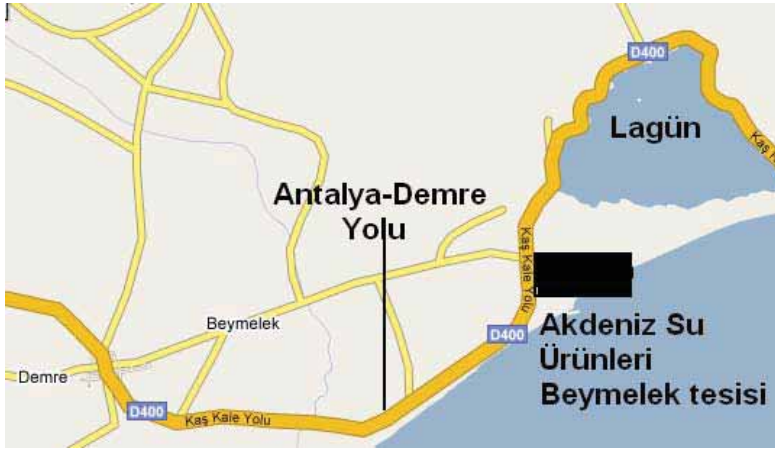
2.2. AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMA, ÜRETİM VE EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

2.2.1.GİRİŞ

Resmi Gazete'nin 4 Aralık 2004 tarihli nüshasında yayınlanan ve Bakanlar Kurulu'nun 2004/8130 kararı gereğince: Bodrum Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Antalya Beymelek Su Ürünleri Üretim ve Geliştirme Merkezi ve Kepez Su Ürünleri Üretim İstasyonu Müdürlüklerinin kaldırılarak yerlerine; Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü kurulmuştur.

2.2.2. KONUMU

Deniz balıkları üretimi ve lagün yönetimi uygulamaları ile çeşitli araştırma projelerinin sürdürüldüğü merkezimiz, Antalya ili Demre ilçesinin Beymelek beldesinde deniz kenarında yaklaşık 1800 dekar arazi üzerine kurulu Enstitü, Demre ilçesine 6 km, Antalya'ya ise 145 km mesafede, Antalya-Kaş Karayolu kenarında bulunmaktadır. Enstitüye ayrıca 355 hektarlık lagün gölü ve 5 hektarlık Acısu Kaynak Gölü tahsislidir.

Antalya merkezde bulunan Kepez birimimiz Antalya'nın kuzeyinde, kent merkezine 11 km. mesafede Korkuteli yol ayrımında bulunan Bölge Trafik Müdürlüğü'nün arkasında yer almaktadır. Tesis, Antalya-Burdur Devlet Karayolundan yaklaşık 300 m. içerdedir.

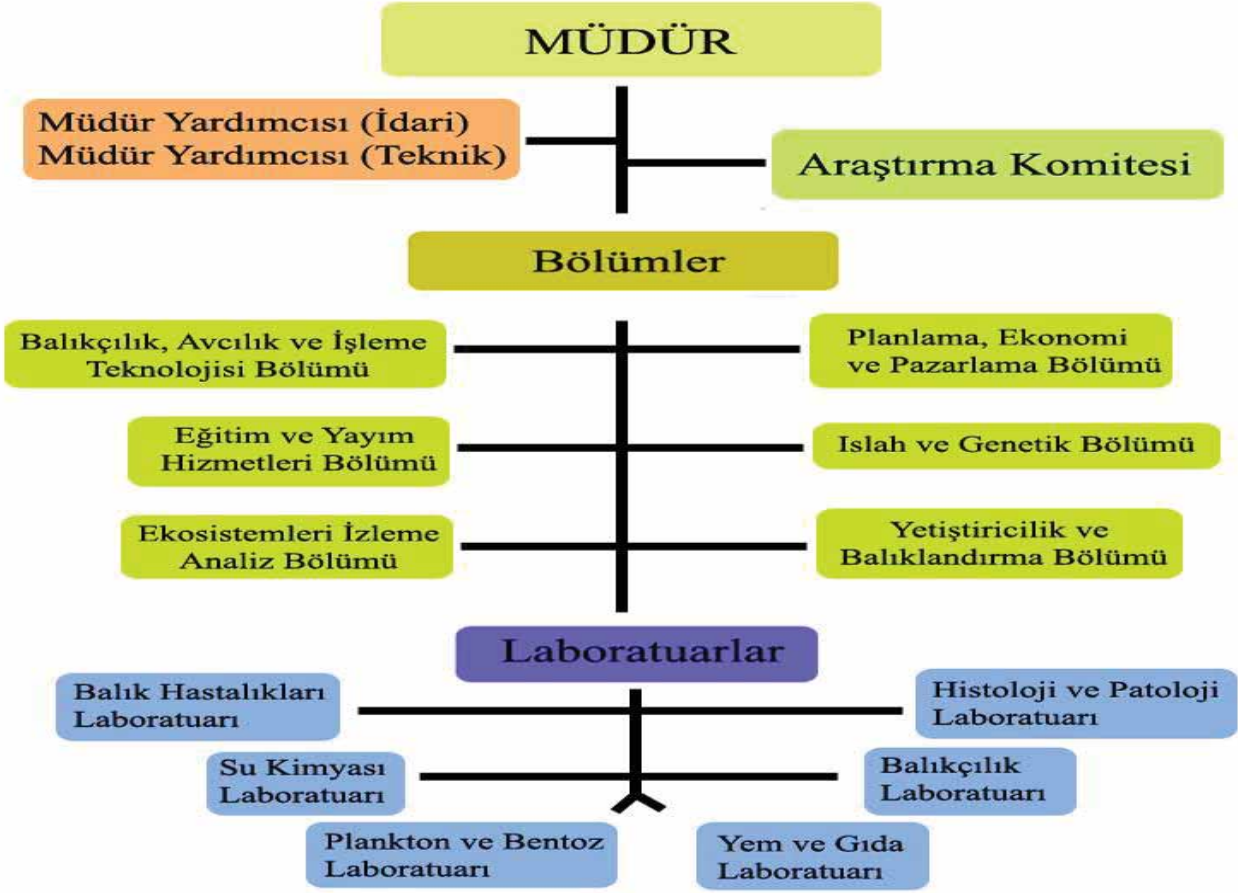
2.2.3. KURULUŞ AMAÇLARI

- Deniz ve iç su kaynaklarının izlenmesi ve yönetimi için araştırma ile geliştirme çalışmaları yapmak,
- Stokların korunması ve desteklenmesi için iç suları balıklandırmak,
- Su ürünleri yetiştiricilik işletmelerinin koşullarının iyileştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak, teknolojiler ve metotlar geliştirmek,
- Yeni türlerin kültüre alınma olanaklarını araştırmak,
- Balıkçıların sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesine katkı sağlamak,
- Yetiştiriciliği yapılan balık türlerinin büyüme performansları, gıda özellikleri ile çevre dostu yem ve yemleme tekniklerini geliştirilmek,
- Sorumluluk bölgesindeki su sistemlerinde mevcut farklı sucul canlıların besin madde kompozisyonlarını belirlemek
- Sorumluluk bölgesinde ve Enstitü Müdürlüğü tarafından yürütülen üretim faaliyetlerinde balık sağlığına yönelik araştırma çalışmaları yapmak,
- Su Ürünleri Sektörü ile işbirliği içerisinde ulusal ve uluslararası ekosistem sorunlarına yönelik araştırma projelerini gerçekleştirmek,
- Ulusal ve uluslararası su ürünleri faaliyetleri yürüten kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Tüm bu çalışmaların sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için gerekli laboratuvarlar ve saha altyapısını kurmak ve geliştirmek,
- Su ürünleri alanında üretici, öğrenci, Bakanlık ve uluslararası uzman personelin eğitime katkı sağlamak.

2.2.4. İDARİ YAPI

Enstitümüz; Müdür, Teknik ve İdari Müdür Yardımcısı, Teknik ve İdari Bölümler ile Döner Sermaye Saymanlığı ve Güvenlik biriminden oluşmaktadır. İdari ve teknik bölümler; konuları ilgili çalışmaları yürütme yanında Müdürlük tarafından verilen diğer görevleri de yürütmekle yükümlüdür. Söz konusu bölümlerin dışında Enstitü çalışmalarını sağlıklı bir şekilde yürütebilmek için ayrıca çalışma grupları da oluşturulmuştur.

Enstitümüz Teşkilatlanma Şeması

2.2.5. 2009 YILI PROJELERİ

Enstitümüzde 2009 yılı içerisinde 1 TAGEM destekli proje sonuçlandırılmıştır. Halen 1 TÜGEM, JICA (Japan International Cooperation Agency), 2 Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA), 1 TÜBİTAK, 1 ÜNİVERSİTE-TAGEM işbirliği, 10 TAGEM, destekli olmak üzere toplam 15 adet proje devam etmektedir.

2.2.5.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler

1- Ayvalık- Çeşme Arasındaki Deniz Hıyarı Stoklarının Araştırılması

2.2.5.2. 2009 Yılında Devam Eden Projeler

1- Antalya Körfezi'ndeki Deniz Makrobentik Bitkilerinin Belirlenmesi ve Kataloglanması

2- Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde; "Deniz ve İçsularda Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yapan İşletmelerin Yapısal ve Ekonomik Analizi", " Su Ürünleri Pazarlama Yapısı" ve " Su Ürünleri Tüketim Alışkanlıklarının Belirlenmesi

3- Balıklandırma Yapılan Rezervuarlarda İzleme Programının Geliştirilmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma

- 4- Ülkesel Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Projesi - Minakop Balığı (*Umbrina cirrosa*, Lin. 1758) Yetiştiricilik Potansiyelinin Araştırılması
- 5- Ülkesel Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Projesi-Mırmır Balığı (*Lighognathus mormyrus* Lin., 1758) Yetiştiricilik Potansiyelinin Araştırılması
- 6- Ülkesel Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Projesi- Sivriburun-Karagöz (*Puntazzo puntazzo* Lin., 1758) Balığı Yetiştiricilik Potansiyelinin Araştırılması
- 7-Ülkesel Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Projesi-Lahoz Balığı *Epinepheus aeneus*, Geoffroy Saint-Hilaire, 1817 Yetiştiricilik Potansiyelinin Araştırılması
- 8- *Ladigesocypris ghigii* (Gianferrari,1927)'nin Üreme Özelliklerinin Araştırılması ve Koruma Amaçlı Yetiştiriciliği
- 9- Sariağz Balığı (*Argyrosomus regius* Asso, 1801) Yetiştiricilik Potansiyelinin Araştırılması
- 10-Antalya ve Muğla illerindeki Alabalık kuluçkahanelerinin biyo-teknik özelliklerinin araştırılması
- 11- Balık Yetiştiriciliği ve Havza Kaynaklı Kirliliğin Eşen Çayı Ekosistemine Etkilerinin Matematiksel Modelleme Yöntemleri İle Belirlenmesi ve Akdeniz'e Nutrient Akışını Kontrolü
- 12- Bosna Hersek'te Balıkçılığın Geliştirilmesi
- 13- Ton Balık Üretim İstasyonunun Rehabilitasyonu Projesi
- 14- Yassı Balık Yetiştiriciliği

2.2.6. 2009 YILI YAYIN VE YAYIM FAALİYETLERİ

2.2.6.1. Yayınlar

2.2.6.1.1. Ulusal Yayınlar

- 1-Yalım, F.B., & Çıplak, B. Yeşil Göl'ün (Antalya, Türkiye) Cladocera ve Copepoda (Crustacea) Faunası ile Populasyon Yoğunluğundaki Mevsimsel Değişimler. E.U. Journal of Fisheries & Aquatic Sciences (Kabul edildi, 2009)
- 2-Koçer, M.A.T., Emre, Y., Kanyılmaz, M., Sevgili, H., Yuncer, Ö.A., Durmaz, S., Muhammedoğlu, A. 2009. Eşen Çayında (Fethiye, Muğla) Alabalık yetiştiriciliğinin Çevresel Yönetimi Üzerine Çalışmalar, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.
- 3-Kanyılmaz, M., Tekelioğlu, N. 2009. Sazan yemlerine (*Cyprinus carpio* L., 1758) Farklı oranlarda Zeolit (Klinoptiolit) Katkısının Bazı Kan Parametreleri Üzerine Etkisi, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.
- 4-Kanyılmaz, M., Tekelioğlu, N. 2009. Sazan yemlerine (*Cyprinus carpio* L., 1758) Farklı oranlarda Zeolit (Klinoptiolit) Katkısının Bağırsak Mukoza Morfolojisi Üzerine Etkisi, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

5-Aydın, M., Emre, Y., Pak, F. 2009. Ticari Deniz Hıyarı Potansiyeli, , XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

6-Öztürk, S. 2009. Avrupa Yılan Balığı'nın (*Anguilla anguilla*) Akdeniz Kıyılarımızda Beslenme ortamlarının Belirlenmesi ve Yakalanan Küçük Yılan balıklarının Besiye Alınması, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

7-Koçer, M.A.T., Uysal, R., Yılayaz, A., Pak, F., Yuncer, Ö.A., Muhammedoğlu, A. 2009. Eşen Çayında (Fethiye, Muğla) Azot, Fosfor, Formlarının Değişimi, Üzerine Bir Değerlendirme, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

8-Yalın,F.B., Uysal, R., Koçer, M.A.T., Emre, Y. 2009. Korkuteli Baraj Gölü (Antalya) Zooplankton Faunası Üzerine Bir Çalışma, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

9-Aydın, M., Sümer, Ç. 2009. Güney Ege'de Sinarit Avcılığında Kullanılan Ağların Seçiciliği, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

10-Aydın, M., Sümer, Ç., Tekşam, İ. 2009. Beymelek Lagün Gölü'nde Farklı Göz açıklığındaki Monofilament Galsama Ağlarının Av Verimleri, XV. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.

2.2.6.1.2. Uluslararası Yayınlar

1-Emre, Y., Balık, I., Sumer, C., Oskay, DA & Yesilcimen, H.O. Age , Growth, Length-Weight Relationship And Reproduction Of Striped Seabream, (*Lithognathus morymus* L., 1758) (Sparidae) in Beymelek Lagoon (Antalya, Turkey), Turkish Journal of Zoology. (Kabul edildi, 2009)

2-Emre, Y., Balık, I., Sumer, C., Oskay, DA & Yesilcimen, H.O. 2009. growth and reproduction Studies on Gilthead Seabream (*Sparus aurata*) in Beymelek Lagoon, Turkey. Iranian Journal of Fisheries Sciences, 8(2):103-114

3-Sevgili, H., Emre, Y., Kanyılmaz, M., Uysal, R. 2009. Effects of Replacement of Fish Meal with Hazelnut Meal on Growth Performance, Body Composition and Nutrient Digestibility Coefficients in Rainbow Trout *O. mykiss*. Israeli Journal of Aquaculture. 61(2):103-113.

2.2.6.2. Kurs ve Eğitimler

Tablo 2.2.1. Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünde Düzenlenen Kurs, Toplantı ve Eğitimler

Tarih	Konu	Katılımcı Sayısı
02-06 Şubat 2009	“İstatistik I 2. Grup Eğitimi	56
12.03.2009	Milas'lı Balık Üreticilere Yönelik Kalkan Balığı Yetiştiriciliği	17
14-16.04.2009	Su Ürünleri Mevzuatı Uygulamaları Hizmet İçi Eğitim Semineri	36
15-25.04.2009	Su Ürünleri Geliştirme Projesi Eğitim Programı	2*
15.05.2009-13.06.2009	“Afrika Tarımsal Kalkındırma Programı: “Eğiticilerin Eğitimi”	21**
25-29 Mayıs 2009	İstatistik-I (3.Grup)	44
07-09.07.2009	Eşleştirme Proje Toplantısı	22

20.11.2009	Kalkan Balığı Yetiştiriciliğinde Çanakkale'nin Özel Yeri (Karasal Alanlarda Kalkan Balığı Yetiştiriciliği)	85
20.11.2009	Kalkan Balığı Yetiştiriciliğinde Çanakkale'nin Özel Yeri (Karasal Alanlarda Kalkan Balığı Yetiştiriciliği)	30
13-15.11.2009	Eşleştirme Proje Toplantısı	27

*: Eğitime katılan katılımcılar Kırgızistan'dan

** : Eğitime katılan katılımcılar Afrika ülkelerinden

2.2.6.2.1. İstatistik I 2. Grup Eğitimi

Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsünün Kepez Biriminde 02-06 Şubat 2009 tarihleri arasında yapılan “**İstatistik I 2. Grup Eğitimi**” 11 Araştırma Enstitüsüne ait teknik personeli ile Kurs Yöneticileri (Dr. Cemal ÇAKMAK ve Turan HIZAL) Eğitimciler (Dr. Ali ÜSTÜN ve Ali ALPTEKİN) dahil olmak üzere toplam 56 kişi katılmıştır (Şekil 1).

Şekil 1. İstatistik I 2. Grup Eğitime ait görüntüler
(Eğitimci Dr. Ali ÜSTÜN, İstatistik I 2. Grup Eğitime Katılan Teknik Personel)

2.2.6.2.2. Su Ürünleri Geliştirme Projesi” Eğitim Programı

TİKA tarafından yürütülen Türk Cumhuriyetlerine yönelik projelerden “**Su Ürünleri Geliştirme Projesi**” Eğitim Programı kapsamında Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü’nde 15-25.04.2009 tarihleri arasında Tatlı su balıkları (Sazan, alabalık) üretim çalışmaları ve uygulamaları ile balık besleme, yem hazırlama ve yem yapım çalışmaları ile ilgili Kırgızistan Tarım Bakanlığı’nın teknik personeline eğitim verildi (Şekil 2).

Şekil 2. Balık Besleme uygulama çalışmaları

2.2.6.2.3. Hizmet İçi Eğitim Semineri

Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsünün Kepez Biriminde 14-16 Nisan 2009'da gerçekleştirilen "Su Ürünleri Mevzuatı Uygulamaları Hizmet İçi Eğitim Semineri"ne toplam 36 kişi katıldı (Şekil 3).

Şekil 3. Su Ürünleri Mevzuatı Uygulamaları Hizmet İçi Eğitim Katılımcıları ve yapılan sunumlar ile ilgili görüntüler

2.2.6.2.4. Kalkan Balığı Yetiştiriciliği Semineri

TÜGEM ile JICA (Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı) arasında yapılan işbirliği çerçevesinde Müdürlüğümüz Beymelek biriminde Japon uzmanlarla ortak olarak yürütülen "Yassı Balık Yetiştiriciliği Projesi" kapsamında, projenin hedef bölgelerinden biri olan Muğla-Milas'lı 17 balık üreticisine Kalkan Balığı yetiştiriciliğine yönelik bilgilendirme semineri 12.03.2009 da verildi (Şekil 4 ve Şekil 5).

Şekil 4. Enstitü Müdürü Dr. Yılmaz Emre'nin Açılış konuşması

Şekil 5. Kalkan balığı büyütme havuzları

2.2.6.2.5. Afrika Tarımsal Kalkındırma Programı: "Eğiticilerin Eğitimi"

TİKA tarafından Afrika Ülkelerine yönelik olarak yürütülen "Afrika Tarımsal Kalkındırma Programı" çerçevesinde 15.05.2009-15.06.2009 tarihleri arasında 12 Afrika ülkesinden (Burkina Faso, Gine-Conakry, Gine Bissau, Comoros, Djibouti Gine-Conakry, Senegal, Mali, Ruanda, Madagaskar, Kenya, Tanzania ve Uganda) toplam 21 teknik personele (Su ürünleri mühendisi, Veteriner, Balıkçılık müh., su ekoloğu, teknisyen) su ürünleri yetiştiriciliği ve balıkçılık konularında teorik ve uygulamalı olarak Akdeniz Su ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü teknik personeli tarafından eğitim verildi (Şekil 6-8).

Şekil 6. Afrikalı Katılımcıların AKSAM Uygulama Çalışmaları

Şekil 7. Afrikalı Katılımcılar

Şekil 8. Balıkçılık Eğitim sunumları

2.2.6.2.6. İstatistik I 3. Grup Eğitimi

Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsünün Beymelek Biriminde 25-29.05.2009 tarihleri arasında yapılan “İstatistik I 3. Grup Eğitimi” Bakanlığımızın 44 teknik personeli katıldı.

2.2.6.2.7. Eşleştirme Projesi Toplantısı

Türk Balıkçılık Sisteminde Stok Değerlendirmenin Başlatılması Eşleştirme projesi (TIFSA-TR-07-IBAG-01) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı adına TAGEM tarafından yürütülmektedir. Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Kepez birimi 7-9 Temmuz 2009 tarihlerindeki çalışmalara ev sahipliği yapmıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve TAGEM e bağlı birimlerin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda Balıkçılık konusunda uzman Hollanda’dan Kees GROUDSWAAD, matematiksel modelleme konusunda uzman Güney Afrika’dan David MILLER ve uzman Dr. Ulrich Grosch ‘un katılımlarıyla “Kabuklular ilgili yapılmış stok çalışmaları” ile ilgili tavsiyeler alınmıştır (Şekil 9).

Şekil 9. Eşleştirme Projesi Toplantısı Katılımcıları ve Eğitimciler

2.2.6.2.8. Kalkan Balığı Yetiştiriciliğinde Çanakkale'nin Özel Yeri (Karasal Alanlarda Kalkan Balığı Yetiştiriciliği)

Kalkan yetiştiriciliğine uygun karasal su ürünleri alanlarında yetiştiricilik yapılarak Türkiye de su ürünleri endüstrisi çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması hedeflenen Yassı Balık projesi kapsamında Çanakkale'de Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Akademik Personeli (85 kişi) ve Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası'na Üye İşadamlarına (30) Kalkan Balığı yetiştiriciliği içeren bir seminer düzenlenmiştir.

2.2.6.2.9. Eşleştirme Projesi Toplantısı

13 - 15 Ekim 2009 tarihleri arasında Eşleştirme projesi (TIFSA-TR-07-IBAG-01) adlı proje kapsamında Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Kepez birimi bünyesinde balıkçılık konusunda yabancı uzmanların, David C.M. MILLER, Dr. Peter ERNST, Jan HORBOWY eşliğinde biyolojik örnekleme metodolojisi, izleme programları, verilerin toplanması, analizi ve yayılması, modelleme metotlarıyla ilgili başlıklı eğitim çalışmayı gerçekleştirilmiştir (Şekil 10).

Şekil 10. Eşleştirme Projesi Toplantısı Katılımcıları ve Eğitimciler

2.2.6.3. Tanıtım Günü

Kalkan Balığının tanıtımını sağlamak ve tüketiciye ulaşmak amacı ile hazırlanan poster ve broşürler ve markey büyüklüğüne gelmiş olan Kalkan Balık numuneleri Antalya ve Antalya dışı balık hallerine, restaurantlara ve marketlere bırakılmıştır. Ayrıca bırakılan Kalkan Balıkları tüketiciye sunulurken tad testleri yapılmış ve olumlu sonuçlar alınmıştır.

Şekil 11. Kalkan Balığının tanıtımını sağlamak amacı ile hazırlanan poster ve broşürler

2.2.6.4. Basında Yer Alan Haber ve Demeçler

Afrikalı'lar balık tutmayı' Antalya'da öğreniyor

İyilik yapmak istiyorsan balık verme, balık tutmayı öğret' sözü Antalya'da gerçek oldu. Afrika'nın 13 ülkesinden toplam 21 uzman, balıkçılık eğitimi için Türkiye'ye geldi. Veteriner, biyolog, mühendis ve teknisyenlerden oluşan Afrikalı grup, Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü'nde balık yetiştiriciliği eğitimi görüyor.

14 Haziran 2009
Antalya Şaban GÜNDÜZ

Akdeniz kalkan balıkları satışa çıktı

Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürü Dr. Yılmaz Emre, 2006 yılında JICA ve Akdeniz Su Ürünleri Araştırma ve Eğitim Enstitüsü'nün ortak projesiyle Akdeniz'de kalkan balığı üretim projesine başladıklarını kaydetti. Proje kapsamında Trabzon'dan getirilen yavru kalkan balıklarının Akdeniz'de uyumu sağlanarak üretilmesini başardıklarını belirtti...

Kalkan etini halkımızın seveceğini tahmin ediyoruz" dedi.

www.DenizHaber.Com.tr

10 Ocak 2009 /

TRT 2 "Hayat Akarken" programı

Konu: Enstitünün araştırma ve özellikle üretim çalışmalarını tanıtan görsel sunu
TRT TÜRK

Konu: Enstitünün araştırma ve özellikle üretim çalışmalarını tanıtan görsel sunu

Akdeniz Tv

Konu: Enstitünün Araştırma, üretim ve eğitim çalışmaları ile enstitünün su ürünleri sektöründeki yerini vurgulayan röportaj Enstitü Müdürü Dr. Yılmaz Emre ile yapıldı

2.2.6.5. Öğrenci Stajları

Enstitü bünyesinde, Türkiye'nin yedi bölgesinden bir çok üniversitenin su ürünleri fakültesi, deniz bilimleri fakültesi, ziraat fakültesi ve meslek yüksek okulu su ürünleri bölümü öğrencilerinin başvurularına göre su ürünleri alanında bilgi ve becerilerini artırmak, mesleki tecrübelerini geliştirmek amacıyla zorunlu yaz ve kış stajlarını yapma imkanı sağlanmaktadır. Su ürünleri Fakülteleri ile Meslek Yüksek okullarının Su ürünleri Bölümlerinden toplam 55 stajyer öğrenci 2009 yılında zorunlu yaz ve kış stajlarını Enstitümüzde tamamlamıştır.

2.2.6.6. Yapmış Olduğunuz Deneme ve Demostrasyonlar

Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü bünyesinde Su Kimyası, Balık Hastalıkları, Balıkçılık, Histoloji-Patoloji, Plankton ve Bentoz, Yem ve Gıda Laboratuvarları bulunmaktadır. Laboratuvarlar aracılığı ile bölgesel ve ulusal düzeyde su ürünleri ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları ile eğitim amaçlı uygulamalar yapılmakta. Özel sektörden laboratuvara gelen yüzey ve yer altı sularında fiziksel, kimyasal ve biyolojik su kalitesi parametreleri, balıklarda görülen parazitik, bakteriyel ve mantar kökenli hastalıkların teşhisleri ve yem analizlerini içeren yaklaşık 75 adet parametrenin analizleri, balık hastalıklarının tedavilerine yönelik ilaç denemeleri ile yeni türlerin besin madde gereksinimleri için yem denemeleri yapılmakta ve sektör çalışanlarına tavsiyelerde bulunmaktadır.

2.2.7. DİĞER ÇALIŞMALAR

Enstitü tarafından deniz ve iç su kaynaklarının korunması ve desteklenmesi, su ürünleri yetiştiricilik işletmelerine ait koşulların iyileştirilmesi, yeni türlerin kültüre alınması, çevre dostu yem ve yemleme tekniklerinin geliştirilmesi üzerine Ar-Ge çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca, deniz balıkları (Çipura ve Levrek) yetiştiricilerine yavru balık temini, tatlı su balıkları (Alabalık, Sazan) ve akvaryum süs balıkları (18 akvaryum süs balığı) üretimi yapılmaktadır. Enstitüde üretilen sazan balıklarının büyük bir kısmı, Bakanlığımızca yürütülmekte olan "Türkiye İç Sularını Balıklandırma Projesi" çerçevesinde Tarım il Müdürlükleri'nce tespit edilen kaynaklara bırakılmaktadır.

2.2.8. PRATIĞE İNTİKAL ETMİŞ SONUÇLAR

"Ayvalık- Çeşme Arasındaki Deniz Hıyarı Stoklarının Araştırılması" projesi kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda Bakanlığımızın deniz hıyarları konusundaki yönetim stratejisi belirlenmiştir.

Balık yetiştiriciliğinde en büyük gideri yem masrafları oluşturmaktadır. Enstitümüz tarafından balık yemleri ile ilgili olarak balık unu yerine fındık küspesi ve tavuk unu kullanılabilirliği çalışmalarının sonucunda elde edilen bulgular ile yem maliyetinde önemli düşüşler sağlanabileceğini göstermiştir. Bulguların kullanıma sürülmesi amacıyla sektör temsilcileri ile görüşmelere devam edilmektedir.

"Balık Yetiştiriciliği ve Havza Kaynaklı Kirliliğin Eşen Çayı Ekosistemine Etkilerinin Matematiksel Modelleme Yöntemleri İle Belirlenmesi ve Akdeniz'e Nutrient Akışını Kontrolü" isimli projenin ilk sonuçlarına göre Eşen Çayı ve Eşen Çayı'nın boşaldığı Fethiye Körfezinde kara tabanlı balık yetiştiriciliğine dayalı su kalitesindeki düşüş nedeniyle bölgedeki alabalık tesislerinin kapasite artırım talepleri kabul edilmemiştir.

2.3. EĞİRDİR BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

2.3.1. GİRİŞ

1994 yılında kurulan Enstitümüz de halen Ilıman İklim Meyveleri, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler ve Bağcılık konularında Araştırmalar yürütülmektedir. Enstitümüz Türkiye'nin iç ve geçit bölgelerinde bulunan Isparta, Burdur, Antalya, Afyon, Kütahya, Denizli, Uşak, Konya, Karaman, Ankara, Çankırı, Kırşehir, Kırıkkale, Eskişehir, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Aksaray İllerinden sorumludur.

2.3.2. KONUMU

Enstitümüz araştırma ve üretim faaliyetlerini 500 da Merkez ve 500 da Serpil işletmesi olmak üzere toplam 1000 da arazi üzerinde gerçekleştirmektedir.

Mevcut arazinin % 47'si araştırma faaliyetleri için, % 30' u üretim faaliyetleri için ve %23'ü ise bina, yol, hendek ve diğer kullanılmayan alanlardan oluşmaktadır.

2.3.3. KURULUŞ AMAÇLARI

2.3.3.1.Araştırma

Meyvecilik, süs ve tıbbi bitkilerde ıslah, çeşit geliştirme, yetiştirme tekniği araştırmaları, hasat sonrası fizyolojisi ve muhafazası, genetik kaynakların korunması, bitki koruma, bitki besleme, tarım ekonomisi ve gıda teknolojisi alanlarında araştırma çalışmaları yapmak,

2.3.3.2.Deneme ve Kontrol hizmetleri

Bakanlığımız talimatları çerçevesinde Enstitünün çalışma konularına giren her türlü kamu ve özel sektör denemelerini yürütmek, kamu ve özel sektör denemelerini, fidan ve anaç üretimlerini kontrol etmek,

2.3.3.3.Üretim faaliyetleri

Enstitünün çalıştığı tüm bitki türlerinde nitelikli üretim materyali (fidan, anaç, aşı gözü) üretimi, bitki koruma ve bitki beslemeye yönelik üretim faaliyetleri, Enstitünün her türlü gelir getirici kaynağını (bilgi, arazi, sera vb.) kullanarak ürün üretmek ve bunları değerlendirmek,

2.3.3.4.Laboratuvar hizmetleri

Bitki koruma, moleküler biyoloji, doku kültürü, bitki besleme, gıda teknolojisi vb. alanlarında kamu ve özel sektöre laboratuvar hizmetleri vermek,

2.3.3.5.Danışmanlık hizmetleri

Çalışma konularına giren tüm hususlarda teknik danışmanlık hizmetleri vermek,

2.3.3.6.Uygulamalı eğitim, yayım ve yayım faaliyetleri

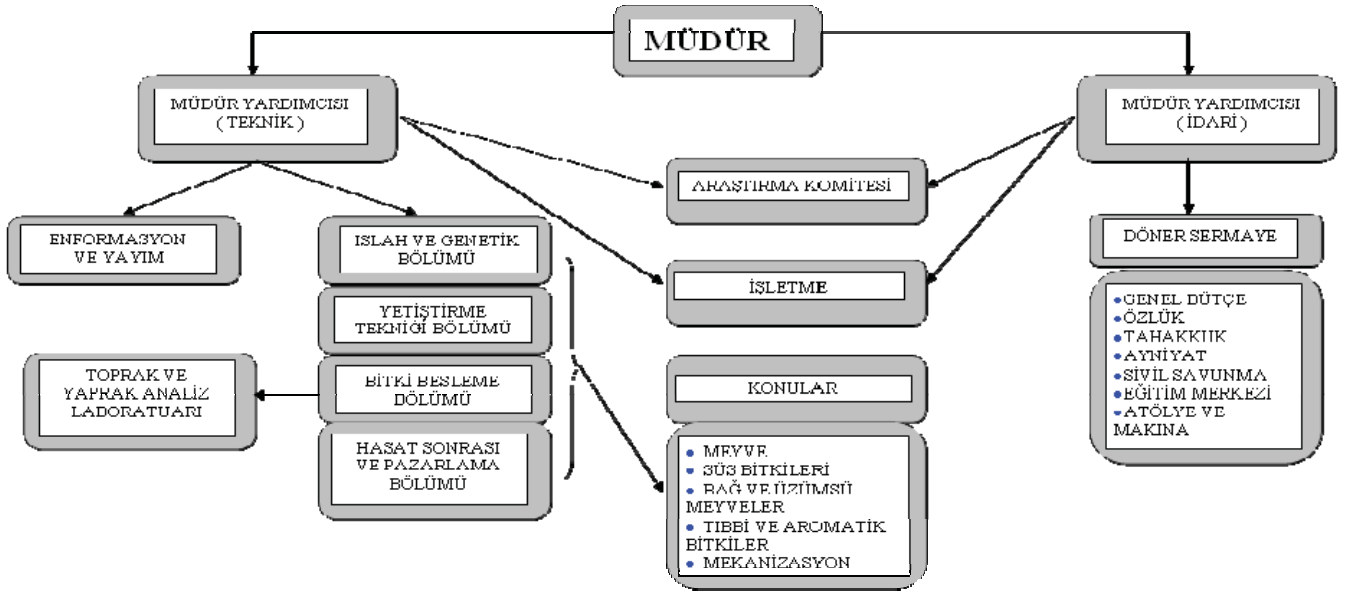
Enstitünün çalışma konuları ile ilgili bölgesel, ülkesel ve uluslar arası teknik personel ve çiftçi eğitimlerine katılmak, kongre, konferans, toplantı düzenlemek veya katılmak, araştırma sonuçlarını her türlü yayım yöntemini kullanarak (yazılı ve görsel materyaller, üretici toplantıları, demonstrasyonlar, tanıtım günleri vb.) ilgili kesimlere aktarmak,

2.3.4. İDARİ YAPI

Enstitümüzde 4 teknik ve 1 idari bölüm olmak üzere 5 bölüm başkanlığı bulunmaktadır. Bunun yanında döner sermaye, sivil savunma, koruma ve güvenlik birimleri de mevcuttur.

Bölüm Başkanlıkları:

- İslah ve Genetik Bölüm Başkanlığı
- Yetiştirme Tekniği Bölüm Başkanlığı
- Hasat Sonrası Fizyolojisi ve Ekonomi Bölüm Başkanlığı
- Bitki Besleme Bölüm Başkanlığı
- İşletme (Üretim) Bölüm Başkanlığı
- İdari ve Mali İşler (İdari Müdür Yardımcısına bağlıdır.)
- Enformasyon ve Yayım (Teknik Müdür Yardımcısına bağlıdır)

Enstitümüz Teşkilatlanma Şeması

2.3.5. TESCİL EDİLEN VE GELİŞTİRİLEN ÜRÜNLER

Tablo 2.3.1. 1990 Yılı Tescilliler

Sıra No	Parsel No	Tür Adı	Çeşit Adı	Çeşit Özellik Belgesi (Var/Yok)	Ağaç Sayısı
1	C-4	Armut	Williams	Var	6
2	D-3	Elma	Jersey Mac	Var	6
3	D-3	Elma	Summer Red	Var	2
4	C-4	Elma	Topred	Var	7
5	D-3	Elma	Elstar	Var	7
6	D-3	Elma	Kaşel 41	Var	7
7	D-3	Elma	Anna	Var	7
8	D-3	Elma	Hüryemez	Var	7

9	C-1	Muşmula	İstanbul	Yok	10
10	D-6	Şeftali	Elagant Lady	Yok	5
11	D-6	Şeftali	Dixired	Yok	6
12	E-3	Nektarin-Şeftali	GF 677	Var	10
13	F4-F7	Vişne-Kiraz	Mahlep	Var	4
14	E-2	Erik-Şeftali- Nektarin	Myrobolan B	Var	10
15	E-2	Erik	Marianna GF 8-1	Var	10
16	E-2	Erik	Pixy	Var	10
17	E-2	Elma	MM111	Var	9
18	E-2	Elma	MM109	Var	9

Tablo 2.3.2. 2008 yılı tescilliler

Sıra No	Parsel No	Tür Adı	Çeşit Adı	Çeşit Özellik Belgesi (Var/Yok)	Ağaç Sayısı
1	D-3	Elma	Red Chief	Var	5
2	D-3	Elma	Braeburn	Var	5
3	D-3	Elma	Fuji	Var	5
4	D-3	Elma	Clear Red	Var	5
5	D-3	Elma	Royal Gala	Var	5
6	D-3	Elma	Mondial Gala	Var	5

MONDIAL GALA

ROYAL GALA

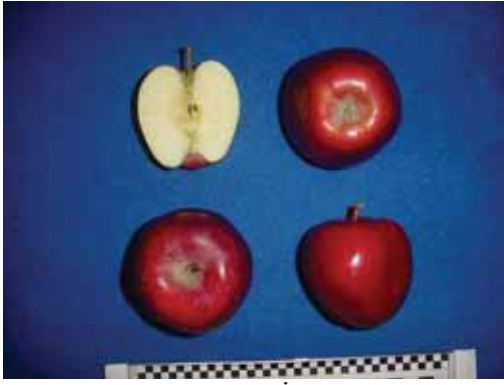

FUJİ

BRAEBURN

RED CHIEF

CLEAR RED

2.3.6. 2009 YILI PROJELERİ

2.3.6.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler

- 1- Armut Adaptasyon ve İntrodüksiyon Denemesi
- 2- Değişik Klon Anaçları Üzerinde Bazı Elma Çeşitlerinin Verim ve Kalite Değişimleri
- 3- M9 Elma Anacında Farklı Dikim Sıklığı ve Terbiye Sistemlerinin Verim ve Kalite Kriterlerine Etkisi
- 4- Elma iç kurdu (*Cydia pomonella* Lep.: Tortricidae)'nun farklı elma çeşitlerindeki zarar oranlarının belirlenmesi
- 5- Eğirdir Koşullarında Organik Elma Yetiştiriciliği

2.3.6.2. 2009 Yılında Devam Eden Projeler

- 1- Göller Bölgesi Ilıman İklim Meyveleri Yetiştirme Tekniği Sorunlarına Çözüm Önerileri- Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Merkez İşletme Arazisinin Toprak Etüdü ve Toprakların DTPA ile Ekstrakte Edilebilir Bazı Mikro Besin Elementi İçeriklerinin Uzaysal Dağılımının Haritalanması
- 2- Gisela-5 ve Kuşkirazı Anaçlı 0900 Ziraat Kiraz Çeşidinde Gübreleme Programının Belirlenmesi
- 3- Kireçli Topraklarda Bazı Armut, Kiraz, Erik ve Şeftali Anaçlarının Farklı Demir Bileşiklerinden Yararlanma Yetenekleri.
- 4- M9 Anaçlı Braeburn Elma Çeşidinde Farklı Sulama Sıklığı ve Fertigasyon Uygulamalarının Soğukta Muhafaza Süresine Etkileri
- 5- Türkiye'de Erik Yetiştiriciliği Konusunda Yapılan Ar-Ge Çalışmalarının Etki Değerlemesi
- 6- Türkiye'de Kiraz Yetiştiriciliği Konusunda Yapılan Ar-Ge Çalışmalarının Etki Değerlemesi
- 7- Bazı Depolama Koşullarının Roxana Kayısı Çeşidinin Soğukta Muhafazası Üzerine Etkisi
- 8- Isparta İli Eğirdir İlçesinde Elma Üreten İşletmelerin AB Muhasebe Veri Ağı (FADN) Sistemine Göre Sınıflandırılması ve Değerlendirilmesi
- 9- Yabani Vişne (*Prunus cerasus* L.) Anacı Seleksiyonu ve Çoğaltma İmkanlarının Araştırılması
- 10- Yeni Kiraz Çeşitlerinin İslahı

- 11- Ateş Yanıklığına Dayanıklı Armut Çeşit Islahı
- 12- Elma Çeşit Adaptasyon Denemesi 5
- 13- Farklı Malç Materyalleri ve Sulama Düzeyi Uygulamalarının M9 ve MM106 Anaçlı Elma Bahçelerinde Ağaç Gelişimi, Su Muhafazası ve Yabancı Ot Kontrolüne Etkilerinin Belirlenmesi
- 14- Yüzeysel Sulama Yönteminden Damla Sulama Yöntemine Geçişte Elma Ağaçlarında Fizyolojik ve Morfolojik Değişimlerin Tespit Edilmesi ve Sulama Programının Belirlenmesi
- 15- Armut Anaç Çeşit Denemesi
- 16- Göller Yöresinde Sofralık Kayısı Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi
- 17- '0900 Ziraat' Kiraz Çeşidinin Yapraktan *In Vitro* Rejenerasyon Protokülünün Geliştirilmesi
- 18- Eğirdir (Isparta) Koşullarında Organik Kiraz Yetiştiriciliği
- 19- Bölgesinde Modern Bağcılığın Geliştirilmesi Üzerine Araştırmalar- Isparta/Eğirdir Koşullarında Bazı Üzüm Çeşitlerinin Performanslarının Belirlenmesi
- 20- Melezleme Yoluyla Yeni Elma Çeşitlerinin Geliştirilmesi
- 21- Türkiye Badem Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi
- 22- Türkiye Ceviz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Entegre Projesi
- 23- Yağ Gülü (*Rosa damascena* Mill.)' nde Farklı Budama Uygulamalarının Yağ Verim Ve Kalitesine Etkileri
- 24- Lavanta Türlerinde Adaptasyon Çalışmaları
- 25- Endemik Olarak Yetişen Çöven (*Gypsophila arrostii* Guss, var *nubulosa* Boiss. Et Heldr) Bitkisi İçin Bazı Yetiştirme Tekniği Uygulamaları ve Gen Kaynağı Oluşturulması
- 26- Elma çeşit adaptasyon denemesi 4
- 27- Bazı Şeftali Çöğür Anaçlarının Verim, Gelişme ve Meyve Kalitesi Üzerine Etkileri
- 28- Ayva Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirilmesi (Quince Genetics Source Protection and Evaluation)
- 29- Armut Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirilmesi (Pear Genetics Source Protection and Evaluation)
- 30- Elma Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirilmesi (Apple Genetics Source Protection and Evaluation)
- 31- Erik Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirilmesi (Plum Genetics Source Protection and Evaluation)

32- Kiraz Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirilmesi

33-Yoğun Kiraz Yetiştiriciliği İçin Klonal Anaçların Kullanılması- Eğirdir Lokasyonu

2.3.7. 2009 YILI YAYIN VE YAYIM AALİYETLERİ

2.3.7.1. Yayınlar

1. Kaymak, S., Pektaş, M., İşçi, M., Öztürk, Y., Şenyurt, H., 2009. Qa (Qince A) Ve Çöğür Anaçlarına Aşılı Bazı Armut Çeşitlerinde Memeli Pas Hastalığı (Gymnosporangium Fuscum D.C.)Na Karşı Reaksiyonların Belirlenmesi, S:229,Türkiye 3. Bitki Koruma Kongresi.
2. Kaymak, S., İşçi, M., Karakuş, A., Özgönen, H., 2009. MM 106 Anaçlı elma genetik kaynaklarının Elma Kara Lekesi Hastalığı (Venturia Inaequalis (Cke.) Wint.)na karşı dayanıklılık reaksiyonlarının belirlenmesi, S: 160, Türkiye 3. Bitki Koruma Kongresi.
3. Kaymak, S., Şahin Çevik, M., Çevik, B.,2009. Elma Genetik Kaynaklarının Vf Kara Leke (Venturia inaequalis (Cke.) Wint.) Dayanıklılık Genine Spesifik Moleküler Merkörlerle Taranması, Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi Bildirileri, 15-18 Temmuz 2009, Van
4. Baştaş,K.K., Altıparmak, S., Kaymak, S., Gargın, S., 2009. Bazı Böğürtlen ve Ahududu Çeşitlerinin Ateş Yanıklığı Hastalığına Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi,Türkiye III. Bitki Koruma Kongresi Bildirileri, 15-18 Temmuz 2009, Van
5. Wojcik, P., Gubbuk, H., Akgul, H., Gunes, E. Uçgun, K., Kocal, H., Kucukyumuk, C. Effect of Autumn Calcium Spray at a High Rate on 'Granny Smith' Apple Quality and Storability. Journal of Plant Nutrition (accepted, 2009).
6. Akgül, H., İşçi, M., Kaymak, S.,2009. Meyvecilikte Bitki besleme ve sulama, hastalık ve zararlılar. AB Aktif istihdan tedbirleri Hibe Planı-2008. Bodur Meyve Yatıştırıcılığı Eğitim Projesi Yayını. Zonguldak
7. Atasay, A. ve Türemiş, N., 2009 Effect of Some Nutrient Applications on Plant Properties in Organic Strawberry Production. Acta Hort. (ISHS) 838:83-86
8. Kafkas, E., Atasay, A., Sabır, F.K., Akgül,H., and Uçgun, K., 2009. The Effects of Different Irrigation Intervals and Fertilizer Applications on Certain. African Journal of Biotechnology, Vol. 8 (10): 2138-2142, 18 May, 2009
9. Güven,K.,Gür,İ., Akgül,H.,Atasay,A., Sarısu H.C., Gencer,G.Göller Yöresine Uygun Nektarin Çeşitlerinin Belirlenmesi. Anadolu Dergisi (2009 kabul edilmiş yayın)
10. Atasay, A., Akgül, H., Uçgun, K.Farkli Potasyum Dozlarının Elma Çiçek TozuKalitesi ve Üretim Miiiktarlarına Etkisi. Ege Üniv.Zir. Fak. Dergisi (2009 Kabul edilmiş yayın)
11. Atasay,A., İşçi, M.,Uçgun, K., Kaymak, S., Özyiğit,S., Özdem, A., Zeki, C., 2009. Organik Kiraz Yetiştiriciliğinde Farklı Klon Anaçlarının Çiçeklenme, Meyve Verim ve Kalitesi Üzerine Etkileri 1.Gap Organik Tarım Kongresi

12. Atasay, A. ve Türemiş, N., 2009. Organik Çilek Yetiştiriciliğinde Bazı Besin Uygulamalarının Bitki Besin Elementleri Alımına Etkileri. 1. Gap Organik Tarım Kongresi
13. Atasay, A., İşçi, M., Uçgun, K., Öztürk, G., Kaymak, S., Akgül, H. Organik ve Konvansiyonel Olarak Yetiştirilen M9 Anaçlı Bazı Elma Çeşitlerinde Farklı Besin Uygulamalarının Bitkinin Morfolojik Gelişimi Üzerine Etkileri. S.D.Ü. Ziraat Fak. Dergisi. (2009 Kabul edilmiş yayın)
14. Atasay, A., Türemiş, N., 2010. Organik Çilek Yetiştiriciliğinde Bazı Besin Uygulamalarının Meyvedeki Askorbik Asit (C vitamini), Ellajik Asit ve Nitrat İçerikleri Üzerine Etkisi. International Conference on Organic Agriculture in Scope of Environmental Problems (2009 Kabul edilmiş yayın)
15. Eren, İ., Sarısu, H.C., Karamürsel, Ö.F., Pektaş, M., 2009. Pre-Harvest 1-Mcp Applications in Stark Spur Golden Apple Variety. 6th International Postharvest Symposium. Antalya-Turkey
16. Uçgun, K., Atasay, A., Akgül, H., Ay, Z., Küçükyumuk, C., Koçal, H., Bakıcı, S., Kaymak, S., Özongun, Ş., Gargın, S., Akpınar, Ç., 2009. MM 106 Elma Klon Anacında Mikoriza Uygulamalarının Bitki Gelişimine Etkileri. I. Ulusal Elma Sempozyumu. Karaman.
17. Uçgun, K., Altındal, M., Atasay, A., 2009. M9 Anaçlı Bazı Elma Çeşitlerinin Çiçeklerindeki Besin Elementi İçeriklerinin Belirlenmesi. I. Ulusal Elma Sempozyumu. Karaman.
18. Uçgun, K., Akgül, H., Ay, Z., Altındal, M., 2009. MM 106 Anacına Aşılı Jersey Mac Elma Çeşidinde Bazı Besin Elementlerinin Yıl Boyunca Yaprak Ve Bitki Öz Suyunda Mevsimsel Değişimleri. I. Ulusal Elma Sempozyumu. Karaman.
19. Kaçal, E., 2009. Çiçek ve meyve seyreltmesi. Bodur Meyve Yetiştiriciliği Eğitimi Projesi, Elma-Armut Yetiştiriciliği, s.113-122. AB Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı-2008, Zonguldak.
20. Kaçal, E., 2009. Elma ve Armut yetiştiriciliğinde bitki büyümesini düzenleyici maddelerin kullanımı. Bodur Meyve Yetiştiriciliği Eğitimi Projesi, Elma-Armut Yetiştiriciliği, s.123-137. AB Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı-2008, Zonguldak.
21. Kaçal, E., Öztürk, G., Atay, N., Sarısu, C., Özongun, Ş., Atay, E., Emre, R.A., Yürekli, Ö., 2009. Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Elma Islah Çalışmaları. I. Ulusal Elma Sempozyumu, 20-22 Ekim 2009, Karaman.
22. Canlı, F.A., Pektaş, M., Temurtaş, N., 2009. Elma da genetik transformasyon alanındaki gelişmeler. I. Ulusal Elma Sempozyumu, 20-22 Ekim 2009, Karaman.
23. Pektaş M. Canlı F.A. Özongun Ş. 2009. Winter Grafts as Alternative methods to T-Budding in Pear (*Pyrus communis* L.) Propagation. International Journal of Natural and Engineering Sciences. 3 (1) 85 -89
24. Sarısu, H.C., Öztürk, F.P., 2009. Kiraz Yetiştiriciliği. AB Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı-2008. Bodur Meyve Yetiştiriciliği Eğitimi Projesi. Erik-Kiraz Yetiştiriciliği. Zonguldak Çaycuma Kaymakamlığı, Köylere Hizmet Götürme Birliği. P:38-91.

25. Sarısu, H.C., Öztürk, G., 2009. Elma ve Armut Yetiştiriciliğinde Ekolojik İstekler. AB Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı-2008. Bodur Meyve Yetiştiriciliği Eğitimi Projesi. Elma-Armu Yetiştiriciliği. Zonguldak Çaycuma Kaymakamlığı, Köylere Hizmet Götürme Birliği. p:11-24
26. Atay, E., Pırlak, L., Atay, A.N., 2009. Elmalarda Meyve Büyüklüğünü Etkileyen Faktörler. Ege Üniv. Ziraat Fak. Dergisi 46 (2): 137-144.
27. Göktaş, A., Demirtaş, İ., Atasay, A., 2009. Bazı Ahududu Çeşitlerinin Eğirdir (Isparta) Yöresine Adaptasyonu. III. Ulusal Üzümsü Meyveler Sempozyumu (Basımda)
28. İşci, M., Tuncer, C., 2009. Elma İçkurdu [Cydia pomonella (L.) Lep.: Tortricidae]'nın farklı elma çeşitlerindeki zarar oranlarının belirlenmesi, S: 12. Türkiye 3. Bitki Koruma Kongresi
29. İşci, M., Kaymak, S., Atasay, A., Pektaş, M., Şenyurt, H., Öztürk, Y., Aksu, M., 2009. Eğirdir (Isparta) koşullarında Elma İçkurdu [Cydia pomonella (L.) Lep. : Tortricidae] mücadelesinde çiftleşmeyi engelleme yönteminin etkinliğinin belirlenmesi, S: 57. Türkiye 3. Bitki Koruma Kongresi
30. Öztürk, P., Kaçal, E., Sarısu, C., Karamürsel, D. and Emre, M., 2009. Economic Evaluation of Preharvest and Harvest Losses in 0900 Ziraat Sweet Cherry Cultivar: Isparta (Turkey) Province. 6th International Postharvest Symposium, 08-12 April Antalya.
31. Dağıstanlıoğlu, C., Uçgun, K., Kaymak, S., Atasay, A., 2009. Göller Bölgesi'nde Seçilmiş Bazı Anason Popülasyonlarının Verim ve Kalite Özellikleri Üzerine Araştırmalar. Selçuk Üniv. Selçuk Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi, 23 (47): (2009) 38-43.
32. Onursal, C.E., Gözlekçi Ş., Erkan, M., Karasahin, I., 2009. The Effect of UV-C and Hot Water Treatments on Total Phenolic Compounds of Juice, Peel and Seed Extracts in Pomegranate. 6th International Postharvest Symposium 8-12 April 2009 Antalya/Turkey
33. Babalık Z., Çetin S., Hallaç Türk, F., Göktürk Baydar, N. 2009. Çavuş Üzüm Çeşidinde Fenolik Bileşiklerin Farklı Terbiye Sistemlerine Göre Değişimlerinin Belirlenmesi. 7. Bağcılık ve Teknolojileri Sempozyumu, Manisa.
34. Hallaç Türk, F., Aşçı, Ö., Babalık Z. ve Göktürk Baydar, N. 2009. Kırmızı Üzüm Suyu ile Sirkenin Fenolik Bileşik İçerikleri ve Antioksidan Aktivitelerinin Belirlenmesi. 7. Bağcılık ve Teknolojileri Sempozyumu, Manisa.

2.3.7.2. 2009 Yılı Yayım Faaliyetleri

2.3.7.2.1. Toplantılar

Tablo 2.3.1. 2009 Yılında Gerçekleştirilen Toplantılar

Sıra No	Eğitimin		Eğitimin Yapıldığı Yer	Eğitimin Konusu	Katılımcı Sayısı
	Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi			
1	18.02.2009	18.02.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	19
2	16.02.2009	27.02.2009	Eğirdir	Budama	33
3	18.02.2009	18.02.2009	Antalya-Kemer	Entegre Mücadele	150
4	10.03.2009	10.03.2009	Eğirdir	Budama	56

5	10.03.2008	10.03.2008	Eğirdir	Teknik Gezi	35
6	19.03.2009	19.03.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	46
7	20.03.2009	22.03.2009	Antalya - Lara	TARSİM	400
8	24.03.2009	26.03.2009	Eğirdir	Bodur Meyve Yetiştiriciliğinde Kültürel Uygulamalar	18
9	18.03.2009	19.03.2009	Antalya	Organik Tarım eğitimi	87
10	06.04.2009	06.04.2009	Eğirdir	Kiraz Yetiştiriciliği	2
11	15.04.2009	16.04.2009	Kastamonu - Ilgaz	Organik Tarım eğitimi	65
12	22.04.2009	22.04.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	22
13	02.05.2008	02.05.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	20
14	08.05.2009	08.05.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	12
15	12.05.2009	14.05.2009	Eğirdir	Kiraz yetiştiriciliği	24
16	29.05.2009	29.05.2009	İzmir- Kemalpaşa	Kiraz Yetiştiriciliği	67
17	10.06.2009	10.06.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	21
18	16.06.2009	16.06.2009	Eğirdir	TARSİM	60
19	19.06.2009	20.06.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	120
20	22.06.2009	26.06.2009	Eğirdir	AB Katılım Müktesebatı Toplantısı	15
21	23.06.2009	23.06.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	19
22	13.10.2009	13.10.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	39
23	06.10.2009	08.10.2009	Eğirdir	Elma Yetiştiriciliği	25
24	07.10.2009	08.10.2009	İzmir	Organik Tarım eğitimi	68
25	04.11.2009	05.11.2009	Muğla - Bodrum	Organik Tarım eğitimi	70
26	05.11.2009	05.11.2009	Erdemli	TARSİM	85
27	03.12.2009	03.12.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	40
28	04.12.2009	04.12.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	50
29	04.12.2009	04.12.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	100
30	07.12.2009	11.12.2009	Eğirdir	Budama	42
31	14.12.2009	18.12.2009	Eğirdir	Budama	21
32	16.12.2009	17.12.2009	Eğirdir	Hasat Sonrası	11
33	18.12.2009	18.12.2009	Eğirdir	Teknik Gezi	40
TOPLAM					1882

2.3.7.2.2. Tanıtım Günü

2009 yılı içerisinde herhangi bir tanıtım günü düzenlenmemiştir.

2.3.7.2.3. Fuarı İştirak

2009 Yılı içerisinde Enstitümüz 3 Adet fuara katılmıştır.

1. Ankara - Agrotech Tarım Fuarı

Bu yıl 13- 16 Ağustos 2009 tarihleri arasında 13. sü düzenlenen düzenlenen Uluslar arası Ankara – Agrotech Tarım ve Tarım Teknolojileri Fuarında Enstitümüz stand açmıştır.

Isparta Fuarı

Bu yıl 12-15 Kasım 2009 tarihleri arasında Isparta'da 5.si düzenlenen Göller Bölgesi Yayla Şartlarında Tarım ve Hayvancılık Fuarında Enstitümüz stand açmıştır.

Antalya –Growtech Fuarı

Antalya’da 03-06 Aralık 2009 tarihleri arasında düzenlenen *Growtech Eurasia 2009*, 9. Sera, Tarım Ekipmanları, Çiçekçilik ve Teknolojileri Fuarında Enstitümüz stant açmıştır.

2.3.7.2.4. Tv –Radyo Konuşmaları ve Basın

Enstitümüz idari Müdür Yar. Zir. Yük Müh. Suat KAYMAK 08.12.2009 tarihinde TRT 3’de yayınlanan “Bu Toprağın Sesi” programına konuk olmuş ve “Elmalarda Karaleke Hastalığı ve Mücadele Yöntemleri” konusunda bilgi vermiştir.

2.3.7.2.5. Öğrenci Stajları

2009 yılı içerisinde değişik üniversitelerden 25 öğrenci kurumumuzda staj yapmıştır.

2.3.8. PRATIĞE İNTİKAL ETMİŞ SONUÇLAR

- ✓ Yapılan araştırma ve eğitim çalışmaları ile kirazda budama uygulaması benimsetildi
- ✓ Uygun terbiye sistemleri kullanılarak kirazda birim alandan daha çok verim alınması sağlandı
- ✓ Kirazlarda uygun ga3 uygulama dozu belirlendi ve bu yolla % 10 meyve iriliği artırıldı
- ✓ Milli kiraz çeşidimiz 0900 ziraat ile aynı kalite özelliklerine sahip, ancak ondan % 20-30 daha verimli 3 yeni kiraz çeşidi geliştirildi
- ✓ Türkiye’de son 10 yılda hızla yaygınlaşan bodur ve yarı bodur anaçlı elma bahçelerinde enstitümüzün yaptığı ar-ge ve eğitim çalışmaları etkili olmuştur.
- ✓ Elma üretiminde anaç ve çeşitteki bu değişim milli ekonomiye önemli katkılar sağlamaktadır.
- ✓ Uygun iç mekân aşı yöntemlerinin belirlenmesi ile fidan üretim süresi kısaltılmıştır.
- ✓ Granny smith elma çeşidi için uygun gölgeleme oranı belirlendi
- ✓ Elma, kiraz ve çilekte organik üretim esasları belirlendi
- ✓ Enstitümüz toprak ve yaprak analiz laboratuvarı hem verim artışı hem de gübre kullanımına azaltarak milli ekonomiye katkı sağlamaktadır
- ✓ Uygun fertigasyon teknikleri tespit edilerek verimde % 100’e varan artışlar sağlanmıştır.
- ✓ Yetiştirilen meyvelerin uygun hasat zamanı ve depolama koşulları belirlenmiştir.
- ✓ Yapılan ar-ge ve eğitim çalışmaları sonucunda bölgemiz elma yetiştiricilerinin meyve seyretmesini benimsemesi sağlanmıştır.
- ✓ Türkiye meyveciliğinin geleceğini şekillendirecek olan yeni çeşit geliştirme çalışmaları hızla devam etmektedir.

2.4.5. 2009 YILI PROJELERİ

Enstitüde 2009 yılında adet 1 proje sonuçlanmış, 3 adet proje devam etmektedir.

2.4.5.1. 2009 Yılında Sonuçlanan Projeler

1- Gökkuşluğu Alabalıklarında Görülen Bakteriyel Hastalıklarla Mücadelede Probiyotik Uygulamaları

2.4.5.2. 2009 Yılında Devam Projeler

1- Bilecik, Eskişehir, Kütahya ve Uşak İlleri Balık Faunasının Tespiti

2- Kültür Ortamında Yetiştirilen Kerevit Yavrularının Yaşama Oranlarının Artırılması

3- Isparta, Burdur ve Denizli İllerinde Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yapan İşletmelerin Çevreye Olan Etkilerinin Araştırılması

2.4.6. 2009 YILI YAYIN ve YAYIM FAALİYETLERİ

2.4.6.1. Yayınlar

2.4.6.1.1. Ulusal Yayınlar

1. (Apaydın) Yağcı, M., Yeğen, V., Uysal, R., Yağcı, A., Cesur, M., Bostan, H., Çetinkaya, S. (2009) Fish Fauna and Fisheries of Lake İznik (Bursa-Turkey). Review of Hydrobiology, 2: 163-172.
2. (Apaydın) Yağcı, M., Alp, A., Yeğen, V., Uysal, R., Yağcı, A., Ceylan, M. (2009). Işıklı Baraj Gölü'ndeki (Çivril-Denizli) Sazan Populasyonu (*Cyprinus carpio* L., 1758)'nun Büyüme Özellikleri. Journal of Fisheries and Aquatic Sciences (Baskıda)
3. (Apaydın) Yağcı, M., Alp, A., Yeğen, V., Uysal, R., Yağcı, A., (2009). Işıklı Baraj Gölündeki (Çivril-Denizli/Türkiye) Turna (*Esox lucius* L., 1758) Populasyonunun Üreme Özellikleri. Journal of Fisheries Sciences. 3(3): 220-230
4. Uysal, R., (Apaydın) Yağcı, M., Yeğen, V., Alp, A., Yağcı, A. (2009). Işıklı Gölü'ndeki (Çivril-Denizli) Turna (*Esox lucius* L., 1758) Populasyonunun Büyüme Özellikleri. Journal of Fisheries and Aquatic Sciences (Baskıda)
5. Uysal, R., (Apaydın) Yağcı, M., Yeğen, V., Cesur, M., Yağcı, A., Çetinkaya, S., Bostan, H. (2009). İznik Gölü (Bursa-Türkiye)'ndeki Yayın Balığı (*Silurus glanis* L., 1758) Populasyonunun Büyüme Özellikleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 13-3, 221-228
6. Yeğen V., Balık S., Bostan H., Sarı H.M., Yağcı A., İlhan A., 2009. Afyonkarahisar İli Baraj ve Göletleri Balık Faunası, 15. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize.
7. Çınar Ş., Küçükçara R., Balık İ., Çubuk H., Ceylan M., Erol K.G., Yeğen V., 2009. Uluabat (Apoloyont) Gölü'ndeki Balık Faunasının Tespiti ve Tür Kompozisyonu Üzerine Bir Araştırma, 15. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, Rize

8. Bolat Y., A. Günlü, Ş. Bilgin, L. İzci, S.B. Koca, **S.Çetinkaya**. 2009. Mavi Yengeç (*Callinectes sapidus* Rathbun, 1896) Tatlısu Yengeci (*Potamon potamios* Olivier 1804) ve Kerevit (*Astacus leptodactylus* Esch. 1823) Kabuklarının Kitin-Kitosan İçeriklerinin Karşılaştırılması. 15. Ulusal Su Günleri Sempozyumu, Rize.
9. Bulut C., Atay R., Uysal K., 2009. Eğirdir Gölü'nde Fiziko-Kimyasal Parametrelerin mevsimsel Değişimi ve Limnolojik Açından Değerlendirilmesi. *Anadolu University Journal of Science Technology*, Cilt/Vol:10, Sayı:2,: 447-454
10. Bulut, C., Atay, R., Uysal, K., Küçükkara, R., İşçen, C.F., Yılmaz, V., 2009. İznik Gölü Yüzey Suyu Kalitesinin Çok Değişkenli İstatistiksel Tekniklerle Belirlenmesi. XV. Ulusal Su Günleri Sempozyumu. 1-4 Temmuz 2009. Rize.
11. CİLBİZ, M., DİLER, İ., KÜÇÜKKARA, R., CİLBİZ, N., 2009. Farklı Ticari ve Canlı Yemlerle Beslemenin Kerevit Yavrularının (*Astacus leptodactylus* ESCH., 1823) Yaşama Oranı, Büyüme ve Pigmentasyonu Üzerine Etkileri. 15. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, RİZE.
12. ÇINAR, Ş., KORKUT, S.O., ÇAPKIN, K., BULUT, C., MEKE, T., ÖZKÖK, R., CİLBİZ, M., CİLBİZ, N., 2009. Uluabat Gölündeki Sazan Populasyonu (*Cyprinus carpio*, L., 1758)'nun Büyüme Özellikleri . 15. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, RİZE
13. CEYLAN, M., KÜÇÜKKARA, R., BİLÇEN, E., TÜMGELİR, L., ÇINAR, Ş., MEKE, T., CİLBİZ, M., 2009. Manyas Göl'ündeki Sazan (*Cyprinus carpio*, L., 1758) Populasyonunun Büyüme Özellikleri. Ulusal Su Günleri Sempozyumu, ELAZIĞ
14. ÇINAR, Ş., KÜÇÜKKARA, R., ÇAPKIN, K., AKÇİMEN, U., MEKE, T., SAVAŞER, S., KORKUT, S.O., ÖZKÖK, R., CİLBİZ, M. 2009. Uluabat Göl'ündeki Gümüşü Havuz Balığı (*Carassius gibelio*, Bloch, 1782) Populasyonunun Büyüme Özellikleri, Ulusal Su Günleri Sempozyumu, ELAZIĞ
15. Çakar, D.T., Küçükkara, R., Balaban, C., Yormaz, A., 2009. Manyas Kuş Gölünde Yaşayan Tahta Balığı (*Blicco björkna* L., 1758)'nın Bazı Biyolojik Özelliklerinin Araştırılması. Ulusal Su Günleri Sempozyumu, ELAZIĞ

2.4.6.1.2.Uluslararası Yayınlar

1. **Bolat Y.**, S.Bilgin, A.Gunlu, L.İzci, S.B. Koca, **S.Çetinkaya**, H. U. Koca. 2009. ChitinChitosan Yield of Freshwater Crab (*Potamon potamios*, Olivier, 1804) Shell 1 st Conference on Conservation & Management of Balkan Freshwater Fishes. 20-24 May. Ohrid/Macedonia
2. Şevik R., S. O. Korkut, 2009. The effect of package types and storage period on characteristics of Tinca tinca. African Journal of Food Science Vol 3.(11) pp. 361-364.

2.4.6.2. Yayınlar

2.4.6.2.1. Kurs ve Eğitimler

2.4.6.2.1.1. Bakanlık Hizmetiçi Eğitimleri

26-28 Mayıs 2009 tarihleri arasında Bakanlığımız Hizmetiçi Eğitim Kapsamında 12 adet personele “Göllerde Ötrofikasyon, Kontrolü ve Planktonik Gösterge Türler” isimli konu hakkında eğitim verilmiştir.

2.4.6.2.1.2. Enstitü tarafında Organize Edilen Eğitimler

06-13 Nisan 2009 tarihleri arasında 176 adet balıkçıya aşağıdaki konularda eğitim verilmiştir.

- Ötrifikasyon
- Fauna
- Sirküler Uygulamaları
- Obp
- Kerevit
- Sürdürülebilir Balıkçılık
- Av araçları ve avlanma yöntemleri

2.4.6.2.1.3. Enstitü Dışında Organize Edilen Eğitimler ve Demostrasyonlar

- Sazan Balığı Yetiştiriciliği
- Süs Balıkları Yetiştiriciliği
- Füme balık denemeleri
- Balık köftesi denemeleri
- Kafeslerde yetiştiricilik denemeleri

2.4.6.2.1.4. Öğrenci Stajları

2009 yılında Enstitümüzde 6 öğrenci staj yapmıştır.

2.4.6.2.2. Yazılı ve Görsel Basında Yer Alan Haber ve Demeçler

TRT GAP televizyonunda Müdür Yardımcısı Hasan BOSTAN tarafından Biyo çeşitlilik konulu programda egzotik balık türleri hakkında bilgi verilmiştir.

2.4.7. PRATIĞE İNTİKAL ETMİŞ SONUÇLAR

- İçsularda kafes balıkçılığı
- Misine ağların av verimleri
- Avlanabilir balık stokları
- Ağ göz açıklıklarının belirlenmesi
- Üreme boylarının tespiti
- 8 ilin balık faunasının tespiti
- 31 ilde 244 kaynak suyu (100 lt su üzeri) tespit edilmiş ve bu kaynaklar üzerinde ruhsatlı işletmelerin yarıya yakını mevcut kaynakların debisi ve su kalitesi çıkartılmıştır.
- 2 yılda bir yayınlanan ticari ve amatör balıkçılığı düzenleyen sirküler uygulamalarına bölgemiz içsularında bilimsel raporlarla yön vermek.

